

CÂND ELĂ

BUNEI VESTIRI

Seria III Nr. 1

ianuarie – aprilie 2022

32 pagini

Hristos a înviat!

„Hristos a înviat din morți
cu moartea pe moarte călcând și
celor din morminte viață dăruindu-le”.

Icoana Învierii Domnului -
(Icoană restaurată din Catedrala „Buna Vestire”, Montreal)

SCRISOARE PASTORALĂ 2021	ÎNVIEREA
DOMNULUI ȘI DUMNEZEULUI ȘI	
MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS	
Înalt Prea Sfințitul Părinte Arhiepiscop	
Nathaniel.....	1
MEDITAȚIE: BISERICA ÎN CENTRUL VIEȚII –	
1999 Preot Dr. Petre Popescu.....	3
PREDICA LA RĂSTIGNIREA DOMNULUI	
NOSTRU IISUS HRISTOS Preot Liviu	
Alexandrescu	4
POEZII Preot Ichim Dumitru	5
MEDITAȚIE Florica Bațu Ichim	6
DOAMNE, NU AM OM... Diaconul Nicolae	
Marinescu.....	7
EPOPEEA VITEAZULUI MIHAI (V) – Angela	
Faina	8
UMBRA ȘI LUMINA Viorica Petruț Baetu....	13
DIFERENȚE: Inginerul Ion E. Bujoiu, un patriot	
progresist, victimă a represiunii comuniste Dr.	
Constantin Nedea și Dr. Maria Elena Nedea	
(Adamescu)	15
RĂZBOI – SINONIM DE SUFERINȚĂ Kurt	
Vonnegut Jr. (1922-2007) – <i>Scrisoare către</i>	
<i>părinții săi</i> Traducere – V. Petruț Baetu.....	17

RETRO-CEDAREA LUMINII Prof. Luminița-	
Georgeta Virlan-Ciobanu	18
TIMPURI PIERDUTE, AMINTIRI REGĂSITE	
Anca Negrescu.....	20
VERSURI – Marcela Straua.....	21
ÎN APRILIE George Filip.....	22
POEZII BASARABENE Lilian Curevici.....	23
PIOASE GÂNDIRI Melania Rusu Caragioiu ..	24
Câteva date biobibliografice ale autoarei, 24	
LA CEAS DE SĂRBĂTOARE „GLIA DE AUR”, de	
MELANIA RUSU CARAGIOIU	25
Prezentare de Veronica Bălaj	25
ISTORIA BISERICEASCĂ Viața Sfântului	
Efrem Sirul – Preot Liviu Alexandrescu.....	27
ANUNȚ: PROGRAMUL SLUJBELOR DE	
SĂRBĂTORI.....	28
MĂNĂSTIRILE DE LA METEORA, GRECIA –	
Angela Faina	29
Mănăstirile de la Meteora, construite	
incredibil, sus pe piscuri de munte, pentru a le	
feri de distrugerea turcilor și a menține vie,	
credința creștină.....	30

Candela Bunei Vestiri, Seria a III-a, apare din septembrie 2021

Redacție și administrație: 8080 Christophe Colomb, Montreal, Quebec, Canada, H2R2S9;

Telefon: 514-892-4844

Redactor Șef: Preot Liviu Alexandrescu

Secretar de redacție: Marcela Straua

Ilustrație: Angela Faina

Consilier de redacție: Diacon Nicolae Marinescu

Redactor: Viorica Baetu

ISSN 1495-8929 Canada

Notă: Fiecare autor este responsabil de conținutul textelor pe care le publică.

SCRISOARE PASTORALĂ 2021 ÎNVIEREA DOMNULUI ȘI DUMNEZEULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS Înalt Prea Sfințitul Părinte Arhiepiscop Nathaniel

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

„Și i-a zis Avraam: *Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți*”. (Luca 16,31)

Preaiubiți fii duhovnicești în Hristos:

Preacucernici și Preacuvioși Părinți, Venerabili Monahi și Monahii, Iubiți Credincioși ai de Dumnezeu păzitei noastre Episcopii:

„Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos să vă dăruiască har și pace,
iar de la noi, arhierești și părintești binecuvântări!”

Iubiți Credincioși în Domnul nostru Cel Înviat:

În Cartea Facerii, citim că Dumnezeu a creat totul și că tot ceea ce a creat a fost bun, iar crearea omului a fost una foarte bună. Dragostea Creatorului pentru omenire a fost și este întotdeauna în acest fel și, deși noi, copiii Săi, Îl respingem, El nu se îndepărtează niciodată de noi. Astăzi, sărbătorim iubirea nesfârșită a lui Dumnezeu pentru noi, promisiunea mântuirii noastre. Aceasta reprezintă punctul de cotitură din istoria omenirii. Sfântul Ioan Gură de Aur ne amintește că: „Astăzi, Hristos a eliberat firea omului de tirania diavolului și a restabilit-o la frumusețea ei anterioară” (Omilie la Sfintele Paști).

Nu toată omenirea a răspuns și nici nu răspunde la această invitație dumnezeiască privind restaurarea veșnică împreună cu Creatorul nostru. Însuși Domnul nostru a rostit aceste lucruri în pilda „Omului bogat și a săracului Lazăr”. El a reamintit mulțimilor, dar și nouă, că de-a lungul veacurilor, Dumnezeu Și-a arătat și Și-a manifestat, în multe feluri, dragostea Sa necondiționată. Cu toate acestea, omenirea este sceptică cu privire la o

astfel de iubire atotcuprinzătoare, chiar dacă a fost împărtășită tuturor prin crucea și mormântul lui Hristos în numele nostru. Iisus ne spune că a crede în El și în învierea Sa este o chestiune de alegere, de liber arbitru.

Această acțiune eliberatoare a lui Dumnezeu a început atunci când Adam și Eva, după ce L-au respins ca sursa lor de viață, au fost încătușați de către moarte. Sfântul Roman compune în felul următor: „Copleșit de iubire, [Dumnezeu] a venit în lume să caute făptura Sa care se rătăcise. El este Cel care înfăptuiește căutarea. S-a făcut trup din mama sa pe care a curățit-o... și pe care a sfințit-o...” („Viața și Învierea”, Condac din „Despre Înviere IV”).

Și noi, la fel ca „Omul Bogat”, am fost înștiințați, așa că nu avem nicio scuză să nu credem. În fiecare duminică, în timpul Postului Mare, săvârșim Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare în care ni se amintește de pilda Domnului în această rugăciune a Anaforalei: „N-ai uitat lucrul mâinilor Tale, ci, în multe chipuri, l-ai cercetat întru îndurările milei Tale: prooroci ai trimis, minuni ai făcut prin sfinții Tăi, care au bineplacut Ție, din fiecare neam; grăitu-ne-ai nouă prin gura proorocilor, slujitorii Tăi, mai înainte vestindu-ne mântuirea ce avea să fie; Lege ne-ai dat spre ajutor; îngeri ai pus păzitori. Iar când a venit plinirea vremii, ne-ai grăit nouă prin Însuși Fiul Tău, prin Care și veacurile le-ai făcut” (Liturghia Sfântului Vasile cel Mare).

Dumnezeu Tatăl este Cel care ne-a vorbit; El L-a trimis pe Fiul Său, Răscumpărătorul nostru, Iisus Hristos, cu chemarea inițială la viața veșnică. Suntem nerăbdători? Atunci să ascultăm din nou cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur: „Doar murim împreună cu Domnul și ne împărtășim doar de tristețea Lui? ... permite-mi să-ți spun că împărtășirea morții Domnului nu este tristețe. Așteaptă doar puțin și te vei vedea împărtășind câștigul Său. „Căci dacă am murit împreună cu El”, spune Sfântul

Pavel, „credem că vom și trăi împreună cu El»” (Cateheze baptismale).

Cui sunt adresate aceste cuvinte, dacă nu întregii omeniri, adică nouă, tuturor? Cum am murit împreună cu Hristos? Ați fost botezați? Atunci ați fost îngropați în ape, așa cum a fost îngropat Hristos în mormânt. Ați ieșit din ape? Atunci ați înviat ca prototip al învierii Sale. Sfântul Ioan Gură de Aur continuă: „Căci în botez se află și înmormântarea și învierea împreună, în același timp. Cel ce este botezat, leapădă pe cel vechi, îl ia pe cel nou și învie, tot așa cum Hristos a înviat prin slava Tatălui” (Cateheze baptismale).

Credința în înviere trebuie să ne modeleze deciziile; prin urmare, trebuie să „lepădăm omul cel vechi”. Sfântul Chiril al Ierusalimului ne înștiințează: „Cel care crede că înviază cu trupul, își păzește haina sufletului și n-o pângărește prin desfrânări; cel care nu crede însă, se dă pe sine însuși desfrânării, folosindu-se de propriul său trup ca de unul străin...” (Cateheza 18, 1).

Om bogat, din pildă, a spus că știe despre Moise și despre profeți; cu toate acestea, el nu a trăit ca și cum ar exista o înviere spre judecată. Astfel, răspunsul nostru la promisiunea învierii celei binecuvântate, a existenței nesfârșite, trebuie să fie fundamentul pentru acțiunile noastre de-a lungul vieții. „*Cel care L-a înviat din morți, ne va învia și pe noi, cu condiția să facem voia Lui, să facem din poruncile Sale rânduiala vieții noastre și să iubim ceea ce El Însuși iubește; dacă ne abținem de la orice fel de răutate, avariție, iubire de bani, calomnie și mărturie mincinoasă...*” (Sfântul Policarp, Epistola către Filipeni în Didahie).

Sfântul Chiril al Ierusalimului ne luminează în continuare:

„Așadar, vom învia; toți vom avea trupurile veșnice, dar nu toți la fel. Dacă cineva este drept, primește un trup ceresc, spre a putea să stea cu vrednicie împreună cu îngerii. Dacă cineva este păcătos, primește un trup veșnic spre a putea suferi osânda păcatelor sale... Dumnezeu Se poartă cu dreptate față de aceste două cete, căci nici o faptă n-am săvârșit fără de trup. Hulim cu gura, dar tot cu gura ne rugăm; desfrânăm cu trupul, dar tot cu trupul trăim în castitate; răpim cu mâna, dar tot cu mâna facem milostenie; și tot așa facem și celelalte fapte. Așadar, pentru faptul că în toate faptele noastre ne-am slujit de trup, urmează că în viața de dincolo trupul va avea parte împreună cu sufletul de răsplata celor săvârșite aici” (Cateheza 18, 19).

În același fel, Sfântul Ioan Gură de Aur ne reînnoiește speranța: „*Dacă n-ar fi Învierea, atunci cum s-ar putea păstra adevărul lui Dumnezeu, când atâția oameni răi prosperă și atâția oameni buni suferă și își sfârșesc viețile în suferință? Unde își primesc toți acești oameni răsplata lor cea dreaptă, dacă nu există Înviere?*”

„*Adevărata viață pe pământ începe, într-adevăr, odată cu Învierea Mântuitorului, căci nu se termină cu moartea. Fără Învierea lui Hristos, viața umană nu este altceva decât o moarte treptată care, în cele din urmă, se termină inevitabil cu moartea. Viața autentică, adevărată, este acea viață care nu se termină cu moartea. Și o astfel de viață a devenit posibilă pe pământ doar odată cu Învierea Domnului Hristos, Dumnezeu-Omul. Viața este viață adevărată numai în Dumnezeu, căci este o viață sfântă și în virtutea acestui fapt este o viață fără de moarte*” (Părintele (Sfântul) Iustin Popovici, Credința Ortodoxă și Viața în Hristos).

Praiubiților, am auzit ce fel de încurajare ne oferă Sfinții Părinți nouă, creștinilor ortodocși, dreptcredincioși, aceea de a trăi cei câțiva ani pe acest pământ în așa fel, încât să fim pregătiți pentru viața cea fără de sfârșit care va veni în învierea cea veșnică a trupului. Acest lucru sărbătorim astăzi: o nouă naștere și viață veșnică, dialog cu Creatorul, Mântuitorul și Sfințitorul nostru.

Să învățăm, așadar, din pilda Domnului nostru, pentru că și noi i-am avut pe Moise și pe profeți; dar, mai presus de toate, avem certitudinea că Domnul nostru Iisus Hristos a murit, a fost îngropat și a înviat a treia zi, după cum spune Sfânta Scriptură, iar noi, împreună cu Moise, cu prorocii, cu apostolii, cu sfinții și cu oștile cerești mărturisim și strigăm: Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

+Nathaniel

+NATHANIEL

**Din mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop de Detroit
și al Episcopiei Ortodoxe Române din America și
Canada**

MEDITAȚIE: BISERICA ÎN CENTRUL VIEȚII – 1999 Preot Dr. Petre Popescu

În căutările liturgice, Biserica este definită drept raiul pământesc, patria pierdută și regăsită a sufletului. Biserica este locul teologiei vii, a frumuseții lui Hristos, a splendorii luminii divine.

În Vinerea patimilor, strigătul de durere al Maicii Peacurate este auzit astfel: „Primăvară dulce, Fiul meu cel dulce, frumusețea unde ți-a apus ?” La fel, troparele din sâmbetele morților exprimă ideea că omul poartă chipul mării lui Dumnezeu și aspiră la frumusețea cea dintâi: „Chipul mării Tale cele negărite sunt, deși port ranele păcatului” și întreaga Biserică se roagă pentru asemănarea cu Dumnezeu, „cu frumusețea cea dintâi iarăși împodobindu-mă.”

În Biserică credinciosul participă la lumina cerească și este ajutat ca el însuși să se înfrumusețească și să devină lumină. În Biserică Zidarul divin este trăit și simțit cu bucurie, anticipând veacul ce va să fie. În Biserică credinciosul se unește cu Dumnezeu, cu îngerii, cu sfinții și cu toți vrednicii înaintași, prin dialogul rugăciunii. În Biserică cel ce crede se întâlnește cu unicul Hristos, viața tuturor, forța unificatoare în credință, în iubire și în nădejde. Credinciosul primește harul sfințitor în Biserică, har care înnoiește și eternizează firea omenească prin Hristos.

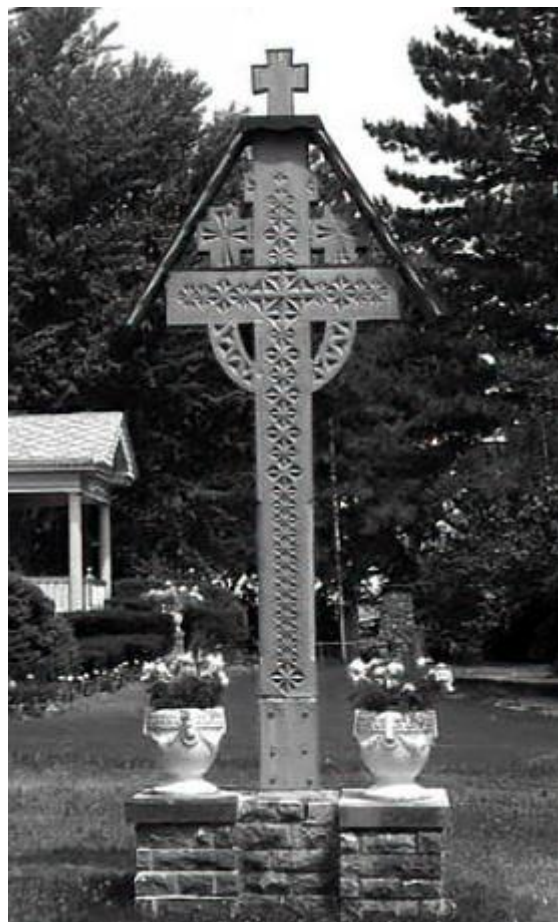
În Biserică, cel ce crede găsește o lume nouă, în care puterea iubirii triumfă, în care iertarea înalță, în care ideea de jertfă rodește, în care buna cuviință are loc de cinste, în care moralitatea dă noblete vieții, în care nădejdea dă liniște. Biserica este cerul pe pământ, unde locuiește Dumnezeu și ea închipuie și crucea și mormântul și învierea lui Hristos. Deci, cine intră sau cine trece prin fața ei se închină, căci intră sau trece pe lângă locul unde locuiește, binecuvântează și miluiește Dumnezeu.

Astăzi, Biserica cheamă popoarele și oamenii la pocăință, la rugăciune, la restabilirea demnității umane. Ea așteaptă să venim la ea, să ne îmbrăcăm în haina și simțirea vameșului, a fiului pierdut, a marilor înfometați după cuvântul sfânt și drept și a ostenitorilor care s-au străduit toată viața să guste puțin, foarte puțin din fericirea eternă.

Un glas tainic ne cheamă și ne îndeamnă la o renaștere în duh și în adevăr, la o viață trăită sub faldurile de lumină ale cerului, în duhul evangheliei. Același glas tainic ne cheamă să poposim în Biserică, să ne apropiem de Domnul Iisus Hristos și să-l rugăm să ne accepte așa cum suntem cu păcatele și neputințele noastre și să ne îngăduie să-i

așternem la poalele Crucii, lacrimi de pocăință, de umilință și de dragoste.

În acest fel Biserica va crește, se va întări spiritual și se va lumina, iar binecuvântările cerești nu vor lipsi să se reverse peste noi și peste toți ai noștri.

Troiță de la Episcopia Vatra

„Coasta Ți-au împuns, mâinile Ți-au pironit Stăpâne; și cu rana Ta din coastă ai vindecat neînfrânarea mâinilor strămoșilor” (Cântare din Prohodul Domnului).

Iubiți credincioși!

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu, ne pregătim fiecare dintre noi să participăm la cel mai mare eveniment al creștinătății, anume: „Răstignirea, Moartea și Învierea Domnului nostru Iisus Hristos”.

Momentul unic și emoționant al Patimilor Domnului, ne adună în jurul Sfântului Epitaf (pe care este zugrăvită punerea în mormânt a Mântuitorului) să participăm la Jertfa infinită adusă de Domnul Hristos, în Vinerea cea Mare. Ziua Răstignirii și Îngropării Domnului începe istoria mântuirii neamului omenesc. Universul participă și el: „catapeteasma templului s-a rupt în două, pietrele s-au despicat și multe trupuri ale sfinților mergeau prin cetate”.

La picioarele Crucii, regăsim nedreptatea lumească și dragostea divină. Pe de o parte, cete nemiloase care strigă fără discernământ: „Ia-l, ia-l, răstignește-l!” și, pe de alta, iubirea dumnezeiască care îmbrățișează omenirea prin cuvintele mângâietoare: „Părinte, iartă-le lor ca nu știu ce fac!” (Luca 23,34). Fiecare creștin este chemat la rugăciune și tăcere. Cu căința tâlharului spunem și noi: „Pomenește-ne și pe noi Doamne când vei veni în împărăția Ta!”

Duioasele cântări ale Acatistului ne reamintesc de patimile Domnului: „O, Răstignitul meu Hristoase, câte ai pățit pentru noi, câte răni, câte scuipări, câte batjocori ai răbdut pentru păcatele noastre. De aceea, cum pot eu să fug de Cruce, văzând că Hristos este răstignit pe ea? (Acatistul Sfintei Cruci)”.

Neascultarea omenească față de Dumnezeu, a produs o schimbare în firea omenească, o stare de stricăciune, ce se termină cu moartea! Plata păcatului este moartea (Romani 6,23). Prin ascultarea Fiului Lui Dumnezeu până la moarte

PREDICA LA RĂSTIGNIREA DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS Preot Liviu Alexandrescu

față de Dumnezeu Tatăl, se desăvârșește firea omenească însușită de El, până la îndumnezeire.

Păcatul strămoșesc trebuia ispășit cu cea mai grea pedeapsă: moartea! Sfântul Pavel vorbește despre aspectul tainic al Învierii: „după cum toți mor în Adam, tot așa, toți vor învia în Iisus Hristos (1 Corinteni 15, 22).

Răstignirea Mântuitorului reprezintă singurul mod de refacere și de împăcare a omului cu Dumnezeu Creatorul, care prin Jertfa și iubirea Sa, se leagă ontologic de noi.

„Căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Unul-Născut Fiul său L-a dat, ca tot ce crede în El, să nu piară ci să aibă viață veșnică” (In. 3, 16).

Părintele Arsenie Boca subliniază importanța Jertfei adusă de Fiul Lui Dumnezeu: „Faptul că din partea Sa, Dumnezeu a făcut totul pentru om, până și jertfa Sa de pe cruce, dovedește că omul are un preț imens, necrezut de mare. Omul are dimensiunile intenției divine; centrul și sinteza creațiunii Sale: lumea văzută îmbinată cu lumea nevăzută” (Cărarea împărăției).

Ușurința crucii noastre nu poate fi văzută decât în perspectiva conlucrării cu Dumnezeu. Ne întrebăm: cum este mai bine pentru noi? Cu Hristos sau fără Hristos? „Crucea este voința Tatălui, cinstea Fiului și bucuria Sfântului Duh” (Sfântul Ioan Gură de Aur).

Învierea Mântuitorului Hristos, nu este numai o revenire la viață pământească, ci este începutul unei vieți nemuritoare și fără de stricăciune. „Dar cum mori Viața și cum șezi în mormânt? Și împărăția morții Tu o zdrobești și pe morții cei din veac îi înviezi (Cântările prohodului-Vinerea Mare)

Crucea este un început și un sfârșit. Izvorul mântuirii și al cunoștinței vine din coasta cea purtătoare de Viața a Mântuitorul Hristos, la momentul Răstignirii Sale.

Iubiți credincioși!

Sfânta Biserică ne cheamă la locul răstignirii Domnului nostru Iisus Hristos, să ne închinăm Patimilor Sale și Celui care S-a răstignit pentru noi și pentru păcatele noastre.

„Iată, Mirele vine în miezul nopții și fericită este sluga pe care o va afla priveghind” (Troparul Deniei din Săptămâna Mare).

POEZII

Preot Ichim Dumitru

PSALMUL BUNEI VESTIRI

De-adânca-i frumusețe s-a spăimântat: „Marie!”
Tot ce-nvățase-n ceruri, uită s-orânduiască,
Precum la o serbare, în loc de poezie,
Direct i-a zis Fecioarei că-aleasă e să nască.

Ea se-mpietri în cuget, mult timp nedumeririi,
Aripei ce zburase pe la-nceputuri lumii:
„Cum roua colț să lege, schimbând hotarul firii?
Sămânța e cusută numai cu acul humii.

Fuiorului din lună, nimic nu-i toarce stuhul,
Doar cântecu-i rămâne-n ecou purtat de umbre...”
Și a răspuns Trimisul: „Din cer veni-va Duhul,
Grăunțul lui de flăcări prin tine să-l adumbre!”

„O, n-a fost vis, își zise, când dispăru Străinul.
Numai un înger lasă ca semnătură crinul!”

PSALM LA ȚĂRMUL GALILEIC

Atât de mâine-mi seamăn cu-a Dragostei cascade,
Că hamul ham rămâne, mușcând până la oase.
Simun îmbrățișării și dunelor livadă,
Plâns inimii ce bate și-n drepti și-n păcătoase.

Chimbal de-aramă spartă, psalm ruginit tingirii,
Nimic din heruvimul, ciung de-a aripei fală.
La ce mi-i bună-argila, de cupă nu-s Iubirii,
Când roua, dimineața, pe lacrimă o scoală?

Ca sângele e vinul, că inima îl știe
Cum mi-au cântat cocoșii de-a cruce bine-nfipță.
Nu-i Grădinarul Morții ce-L tot aud: Marie!
Ca fagurul de miere-i adâncul gol din criptă...

Iubirea toate iartă, din nou toate le crede,
Că-i țărniș de unde până în Dumnezeu se vede.

PSALMUL DE TAINĂ AL SĂRUTULUI

C-ar fi prin codri-o iarbă a fiarelor... Străină -
Culesului cu vraja, că rozelor e riga.
Oricare fier ce leagă, -l destramă ca rugină,
În fața ei nu-i cheie să-și tăinuie veriga.

Safirul veșniciei - sub grea încuietorie,
Iar raiului sub ivăr i-e poarta-i de rubine!
Și vin îndrăgostiții, prostuți, din întâmplare
Aflând care-a fost semnul secretelor divine.

Că gura nu-i făcută de Cel-Înalt, să pască.
Ea-i omului grăirea, cum cerul Lui e-n soare.
Când două guri descopăr că pot să înflorească,
Întru sărut e-ascunsă miraculoasa floare.

Că-n chipul Vorbei-Sfinte ne-a modelat pământul,
Pe cruce n-a fost dogma, ci Fiul Său - Cuvântul.

MEDITAȚIE

Florica Bațu Ichim

NIMIC

Nimic nu mai are importanță – undeva băntuie o muzică – camerele în care se cântă ar trebui închise ca orașele în timpul holerei.

...undeva, într-o cameră pe care nu am pipăit-o, un băiat ascultă muzică....

Timp de o pagină mă voi gândi la el , „des bonnes chances, chéri...”

Condica de prezență a fost ridicată – de ce nu mă duc, de ce nu fug ? – timp de o cameră mă voi gândi la el.

...întind mâna pe marginea camerei – camera e prea lungă pentru palmele mele. Îmi aștern plecările pe parchet – parchetul e prea lung pentru tălpile mele. Îmi aștern chemările pe tavan – tavanul e prea lung pentru privirile mele. Alunec pe marginea lui ca într-un coșciug, în carii nu au făcut, încă, nici o ieșire...

MAȘINA DE CALCUL

Mașina rămăsese blocată la numărul trei. Mâna-mi atârna pe birou, spatele s-a răstignit pe scaun, privirile evadează pe geam:

Pe strada asta au murit toți pomii - nu, nu încercați să o prindeți – las o mână pe dosarul albastru și dosarul se face o bucată de cer – ridic mâna de pe birou și biroul se face carne de fag - privirile mele aleargă spre alb – clădirea cea mare a fost văruiată – var – privirea mea aleargă spre var – apă și var – privirea se evaporă odată cu apa – clădirea cea mare cu geamuri maro – maro pun un vis peste geamuri și geamurile se fac bucăți de drum, cineva întreabă o cifră, geamurile se fac bucățele de drum, geamurile se fac bucățele de drum, geamurile se fac bucățele de drum

.....
mașina rămăsese blocată la numărul trei.

PRIMĂVERILE

Primăverile veneau inutil – nedorite și negonite de nimeni, pentru că aceasta este legea iubirii și legea trădării.

Primăverile veneau – inadmisibil de primăveri – urcau prin urmele pașilor înspre buze – sus – tot mai sus....

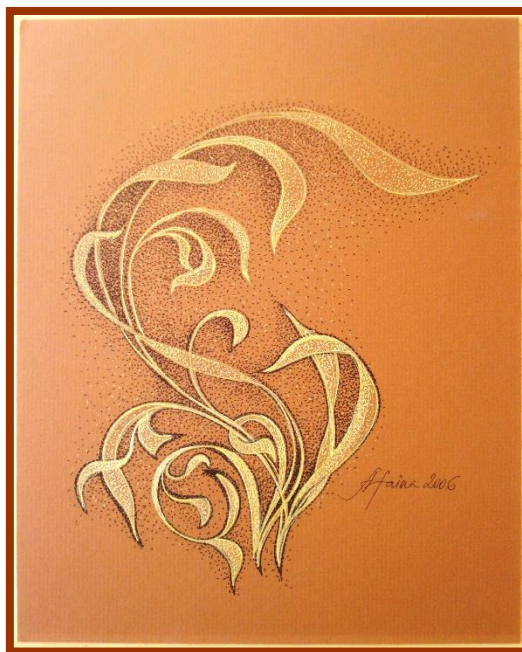
Și iată – a cincea dungă de negru murea – era vremea – era vremea nuanțelor albe – era vremea privirilor albe – a viselor albe – primăverile veneau neașteptate de noi, cei nepregătiți pentru frunze și iarbă...

Primăverile veneau inutil de integre – primăverile veneau nepermis de complexe pentru noi, cei nepregătiți și singuri ca trupurile salcâmlor la prima înflorire.

Primăverile veneau și frunzele țâșneau din brațele altor bărbați, primăverile veneau și petalele cireșilor se pierdeau în privirile altor femei – primăverile veneau...

Primăverile veneau și brațele cireșilor se-ndreptau spre caiși – brațele caișilor se-ndreptau spre salcâmi – brațele salcâmlor plecau,

pe rând
spre albastru...

DOAMNE, NU AM OM...

Diaconul Nicolae Marinescu

(Cuvânt la Duminica a 4-a după Paști, a slăbănogului de la scăldătoarea Vitezda)

Iubiți credincioși,

Nu știu care suferință omenească este mai mare: aceea a bolii sau aceea a singurătății. Dar știu că omul din Evanghelia de astăzi le purta pe amândouă.

În vremea Mântuitorului Hristos, undeva la marginea Ierusalimului se afla o scăldătoare, numită pe evreiește Vitezda. Era un bazin cu apă, în jurul căruia stătea o mulțime de oameni bolnavi de diferite boli.

Apa în sine nu avea nimic supranatural. Ce o făcea însă să fie căutată de acei bolnavi care stăteau împrejurul ei era acesta: din când în când, un înger al Domnului se cobora și tulbura apa. O agita. Cel care se cobora primul în bazin, după această tulburare a apei, se vindeca, indiferent de ce boală ar fi suferit. Scăldătoarea era așadar, un spital. Dar nu unul cu medici, asistente și medicamente, ci un spital al puterii lui Dumnezeu.

Evanghelia nu ne spune la ce interval de timp se întâmpla această tulburare. Poate o dată pe zi, poate o dată pe săptămână, poate o dată pe lună. Nu avea nici măcar un ritm anume, previzibil. Nimeni nu știa momentul coborârii îngerului, astfel că toți cei bolnavi stăteau pe marginea bazinului într-o așteptare încordată, fiecare gata să sară primul și să fie astfel vindecat.

Între ei se afla și un om slăbănog, adică un om suferind de o paralizie a picioarelor de nu mai puțin de treizeci și opt de ani. Nu omul avea această vârstă, ci boala lui. O boală foarte, foarte lungă. El avea probabil în jur de cincizeci-șaizeci de ani, poate mai mult. În zilele noastre, un astfel de bolnav ar beneficia de un scaun cu roțile și de o asistență medicală de handicapat. Dar omul nostru nu avea decât o biată targă, pe care își ducea zilele și așteptarea.

Fiind sărbătoare, Mântuitorul se afla în Ierusalim, ca să se poată închina la templu. El trece și pe la scăldătoare, unde îl găsește pe acest om infirm. Se duce direct la el și, fără alte introduceri, îl întreabă: „Vrei să te faci sănătos?”

Omul nu îi răspunde afirmativ, pentru că un astfel de răspuns era de la sine înțeles. Bineînțeles că voia să fie vindecat! De aceea se și afla acolo! De aceea îi răspunde lui Hristos cu năduf, vărsându-și amarul îndelungii lui așteptări: „Doamne, nu am om ca să mă arunce în scăldătoare. Și până când vin eu, altul se coboară înaintea mea!” Câtă durere omenească se cuprinde în aceste vorbe! Parcă ar fi spus: Doamne, sunt suferind și, pe deasupra, mai sunt și singur. Asta este drama vieții mele!

Dar întrebarea Mântuitorului nu este întâmplătoare. El voia să se asigure că omul se săturase de atâta suferință și că era gata să își schimbe viața. E o întrebare retorică, la care aflăm răspunsul în finalul Evangheliei.

Iubiți credincioși,

Slăbănogul de la scăldătoarea Vitezda avea o dublă suferință: aceea a infirmității și aceea a singurătății. Dar Hristos vine să i le vindece pe amândouă. Spune Evanghelia după Ioan că Iisus știa de infirmitatea lui, îi cunoștea povestea vieții. Vine așadar ca la o veche cunoștință, pe care, după niște ani, o regăsește în aceeași stare, de bolnav uitat, neglijat de rudele și prietenii lui. Această stare îl face pe Hristos să Se revolte cumva, pentru că vorbele Lui sunt categorice: „Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă!”. Aproape ca o poruncă. Dar nu ca o poruncă adresată bolnavului, ci ca o muștrare adresată tuturor acelor care i-ar fi putut fi de ajutor celui năpăstuit, dar n-au făcut-o.

Morala este: dacă oamenii nu îți vin în ajutor, Dumnezeu va fi Cel care o va face. Atunci când se pare că toate ușile îți sunt închise, Dumnezeu va deschide pentru tine o fereastră. Când toți prietenii te vor fi abandonat, Hristos este prietenul care nu te-a uitat și Care vine atunci când totul părea pierdut.

Mulți dintre bolnavii prezenți acolo aveau, poate, un ajutor, o rudă care, în bună condiție fizică fiind, îi ajutau să intre în apă la timp pentru a se vindeca. Poate unii dintre bolnavi se puteau deplasa ei înșiși suficient de repede ca să o ia înainte omului nostru. El însă, săracul, era suferind de picioare. Exact ce îi trebuia ca să fie ultimul în fuga ne bună ce se stârnea atunci când îngerul Domnului tulbura apa și un om se vindeca. Întotdeauna altul.

Iată de ce Hristos merge direct la bolnavul de treizeci și opt de ani și, fără să îi verifice credința, așa cum făcuse cu mulți, îi dă direct verdictul că este vindecat.

Dar apare o problemă: era zi de sabat. Iar minunea vindecării nu a scăpat de ochiul vigilent al iudeilor, care îl acuză pe fostul slăbănog că încalcă ziua sâmbetei. Își ducea patul (targa) în spinare, iar aceasta însemna o lucrare, o muncă fizică. Dar slăbănogul îi dezarmează cu răspunsul lui nonșalant: „Cel care m-a vindecat mi-a zis să îmi iau patul.”

Mântuitorul îl reîntâlnește în templu. Și aici este un detaliu frumos al pericopei evanghelice: avem motive să credem că cel vindecat se afla în templu ca să aducă jertfă de mulțumire lui Dumnezeu pentru vindecarea pe care o

primise. Un adevărat exemplu de urmat pentru noi. Oare cu toții ne amintim, odată ieșiți din încercări sau suferințe, să venim în biserică și să îi mulțumim lui Dumnezeu ?

Așadar, Mântuitorul îl reîntâlnește în templu. Aici aflăm explicația întrebării pe care i-o pusese la scaldătoare, dacă vrea să fie sănătos, pentru că îi spune omului: „*Du-te și de acum să nu mai păcătuiești, ca să nu îți fie ție mai rău.*” Adică: nu te întoarce la păcate, după ce ai fost izbăvit de ele.

Iubiți credincioși,

Putem presupune că, după treizeci și opt de ani de suferință și așteptare, omul din Evanghelia de azi își pierduse credința în Dumnezeu și dragostea de oameni. Îi mai rămăsese doar nădejdea că într-o zi va veni și rândul lui să se vindece. Atunci când ne pierdem credința și ni se

răcește dragostea, nu trebuie să ne pierdem nădejdea. Să ne agățăm de nădejde ca de un ultim colac de salvare al vieții noastre. Chiar și atunci când toți oamenii ne-au părăsit, iar cerul însuși ni se pare prea sus, nădejdea este cea care ne va menține sufletul deasupra apelor vieții acesteia.

Aceasta este lecția de azi: păstrați nădejdea în Dumnezeu, chiar și atunci când toate par că vă stau împotriva. Chiar dacă vor trebui să treacă treizeci și opt de ani de așteptare, ne va găsi și pe noi, sau mai bine zis ne va căuta și pe noi Hristos în suferința noastră și ne va face sănătoși, ori de ce boală am suferi.

EPOPEEA VITEAZULUI MIHAI (V) – Angela Faina

„Nu-mi las nimănui țara și neamul nici mort !”

Conștient fiind despre situația critică, economică, politică, socială, ajunsă la extrem în care se găsea țara, Mihai-Vodă era ferm hotărât să ia decizii importante. Voia să schimbe soarta Valahiei. Era animat de spiritul dreptății și al dragostei de țară și de neam, împotriva împilării turcești. Conștient de rolul său în stat și de responsabilitățile sale față de națiune, știind că din poziția sa, de domn, ar putea aduce ameliorarea situației, el face planuri de acțiune.

Dar cum ?

**Stindardul mare al lui Mihai Viteazul,
reconstituit de-Dan Cernovodeanu.
Stema de pe steagul Țării Românești.**

Imagine luată de pe ro.wikipedia.org

Stema din timpul lui Mihai Viteazul

Imagine luată de pe heraldica-romaniei.blogspot.com

În primul rând, tributul trebuia oprit, pentru că țara nu mai dispunea de sumele exorbitante pe care turcii le pretindeau; aproximativ 7 000 poveri de aspri, o sumă imensă în acea vreme. Mai trebuiau plătite și creditele și banii pe care Mihai îi împrumutase la înscăunarea la domnie, plus plata datoriilor restante ale țării, datorii ce veneau de la înaintașii săi la domnie. La înscăunarea sa, sultanul l-a obligat pe Mihai să facă această promisiune, că nu va neglija plata datoriilor restante.

Împreună cu banii împrumutați de Mihai pentru cumpărarea tronului, datoria Țării Românești era de 700 de milioane de aspri, echivalentul a circa 5,8 milioane de galbeni. („Țările Române între Imperiul Otoman și Europa Creștină”- Bogdan Murgescu Editura Polirom, Iași, 2012, pp. 94-102)

Cantitatea de aur era imensă. Un calcul simplu este elocvent: 0.00351 kg aur cât avea un galben (florin) x 5 800 000 ne dă cantitatea fabuloasă de 20 358 kg de aur, ceea ce era imposibil de achitat, ținând cont de potențialul economic al Țării Românești.

Mihai-Vodă era conștient că refuzând plata tributului și în plus, a acestor datorii, care ajunseseră la scadență, îl așteaptă confruntarea inevitabilă cu turcii, care vor veni să-l pedepsească. Totuși, nu vedea altă cale de a scăpa de această situație dificilă, pentru că a constatat că se ajunsese în acest moment la incapacitate de plată. Soluția era un conflict deschis.

Războiul antiotoman „a fost hotărât în Țara Românească de o adunare de boieri și a însemnat izbânda politicii boierilor olteni”-scria P. P. Panaitescu. În fruntea acestora se aflau, desigur, frații Buzești.

Politica internă; întărirea autorității centrale. În Divanul Domnesc vor fi numiți boierii cei mai credincioși Domnului

Mihai și-a pregătit în mod inteligent domnia și politica de adoptat, atât în relațiile cu vecinii cât și cu boierii.

La venirea sa în scaunul domniei, Mihai și-a dat seama că politica sa externă și internă, trebuia să fie solid construită pe unitatea de voință și acțiune a Sfatului Țării, pentru a se putea opune tendințelor de destabilizare a țării venite din interior și din exterior, mai ales datorită presiunii produse asupra țării de dorința de expansiune a vecinilor.

Deci în primul rând, Mihai-Vodă avea nevoie de consolidarea internă a puterii. Conștient de rolul important ce revenea puterii centrale în lupta pentru independență, Mihai-Vodă a acționat pentru întărirea autorității domnești. A mărit puterea centrală a domnitorului, în scopul de a lupta împotriva boierimii filoturce, care nu-i agreea planurile. Apoi, a chemat boierii credincioși la susținerea luptei antiotomane.

Stema Țării Românești

Imagine luată de pe istorie-pe-scurt.ro

Nicolae Iorga susținea că :

„Evident, boierimea românească, deși i-a dat lui Mihai pe Buzești, pe Calomfirești și atâția viteji trecuți în legendă, nu era în faza cea mai strălucitoare a ei. Năravuri rele, venite de aiurea, decadența dinăuntru contribuiseră să facă din această boierime oameni nu tocmai vrednici de marii înaintași din secolul precedent, al XV-lea. Boierimea era deprinsă de foarte multă vreme să nu se mai lupte și găsea avantajul să trăiască astfel; culegea roade bogate după celălalt fel de a trăi decât felul vitejiei”.-„Soarta faimei lui Mihai Viteazul”-1919

Erau mulți boieri care preferau să aibă o viață tihnită, achitându-se de obligațiile financiare față de Domnie și Poarta Otomană, să nu fie solicitați prin acțiuni în forță pentru eliberarea națională, scop care cerea mari sacrificii, atât materiale cât și umane. Alții, boierii filoturci, ar fi preferat chiar o alianță cu turcii, ba chiar o conducere turcească, pentru a nu fi obligați la aceste sacrificii.

Ocupându-se cu negoțul și îmbogățindu-se în mod sigur și constant din această activitate, ei doreau să-și sporească averea, să-și multiplice banii, nicidecum să o întrerupă, ci să aibă liniște, ca să poată să se îmbogățească. Pentru a-și spori averea, aveau nevoie de pace. Mulți dintre boieri, nu erau în mod ferm, determinați să lupte cu ardoare pentru obținerea independenței țării.

În aceeași lucrare, „Soarta faimei lui Mihai Viteazul”-1919, Nicolae Iorga menționează:

„Oricum, Mihai Viteazul a căzut greu celor dintr-o vreme cu dânsul: lua pe boieri de la răgazul lor, de la intrigile și uneltirile împotriva Domnului, de la planurile lor de a se substitui Domnului, sau de a ajuta pe altul, care voia să i se substituie. Îi lua și-i trimitea într-o mobilizare permanentă, de aceea erau boieri care cereau „demobilizarea generală”. Prin urmare, boierii aceștia nu

erau bucuroși de războaie. Foarte îndemânateci în a unelti, foarte ambițioși pentru dânsii, realizând câștiguri din negoț și în jurul chestiunilor politice pe care nu totdeauna le rezolvau cu „mâini curate” boierii aceștia, cari erau, pe lângă toate, și mânduitori de bani și sporitori de bani prin negoț, deci ei ar fi dorit să fie pace. Dar pacifismul și dorințele boierimii nu se împăcau de loc cu politica lungilor efortări, marilor și grelelor jertfe ale lui Mihai. Acest fapt este sigur. L-ar fi vrut împăcat odată cu vecinii lui, dând voie țării să trăiască mult mai liniștită.”

Erau doritori, să se folosească din plin de timpul pe care îl aveau la dispoziție, pentru străduințele lor personale de a agonisi cât mai mult, să tragă acum și cât mai repede, toate foloasele.

Cunoscând toate acestea, Mihai va face o selecție și va îndepărta pe boierii care nu agreeau sau nu aderau la politica sa antiotomană. Mihai era mereu atent, prevăzător, abil negociator, pentru a aduce marea boierime spre politica sa, care pe unii îi deranja. Noroc cu Buzeștii și ceilalți căpitani devotați, care erau doritori să-i susțină politica de neatârnamare !

Referitor la politica internă a lui Mihai-Vodă, el cunoscând toate acestea, se va asigura de devotamentul Divanului, punând în funcțiile cele mai importante, dregători loiali, pe care se putea baza și care împărțeau politica sa de independență față de turci. Referitor la organizarea internă a țării, o sarcină deosebit de importantă pe care și-a asumat-o domnitorul, a fost să preconizeze modalitatea de desfășurare a activităților țării, din punct de vedere administrativ, social, politic, economic, juridic, militar, etc.

În acele timpuri, Țara Românească era condusă de Sfatul Domnesc, care era denumit și Divan, în fruntea căruia se afla Domnul țării. El avea puteri absolute, deținând dreptul la viață și moarte asupra tuturor supușilor săi. Sfatul Domnesc lua toate hotărârile privind țara și organizarea ei și era constituit din boierii cei mari, bogați și de rang înalt ai țării. Ei aveau anumite funcții, numite dregătorii, prin care aceștia își exercitau drepturile și obligațiile, fiind cu rangul echivalent al miniștrilor de astăzi. Domnul țării hotăra și delega responsabilitățile de care aceștia răspundeau cu capul; erau aspecte legate de probleme administrative, publice, judecătorești, fiscale, politice, diplomatice și militare. Mari dregători erau: banul, logofătul, vornicul, pârcălabul, vistiernicul, armașul, portarul, ușierul sau vornicul de poartă. Dregătorii militari erau spătarul, hatmanul, aga, serdarul sau șetrarul. Dregătorii de curte erau: postelnicul, medelnicul, paharnicul, stolnicul, clucerul, jitnicul, pitarul, slugerul sau comisul.

Pentru a înțelege mai bine principiile de funcționare ale statului și responsabilitățile marilor demnitari, vom da câteva explicații referitor la aceste funcții.

Dregătoria de ban, o funcție similară cu cea din statele slave, a apărut în secolul al XV-lea, presupune atribuții militare, păzind granițele Severinului și Olteniei. Persoana care ocupa funcția, fiind reprezentantul domnului, avea Curte și Divan propriu, oaste, steag și cancelarie. Era cum am precizat anterior, a doua funcție în stat. În Moldova a apărut mai târziu, dar era mai puțin importantă ca în Valahia și persoana ce o deținea era numit portar. În Țara Românească, denumirea de portar era minoră, păzea apartamentele domnești și sala tronului, mai apoi, cu timpul, având și atribuții juridice.

Dregătoria de logofăt (în limba greacă „logothetes”), este de asemenea o funcție cu atribuții militare și administrative, deține șefia guvernului, a cancelariei domnești; logofătul întocmea toate actele interne și externe ale țării sau le prezenta domnului pe cele sosite, el era și cronicarul anilor de domnie.

Vornicul, tot o funcție provenită pe filieră slavă (dvor semnificând curte), era administratorul Curții Domnului, avea atribuții juridico-administrative și militare.

Funcția de postelnic, presupunea a fi maestrul de ceremonii al Curții Domnești, introducea solii și-i prezenta Domnului și era unul din oamenii de încredere ai Voievodului.

Vistiernicul, se ocupa cu strângerea și cheltuirea veniturilor țării și ale Domnului, având ca ajutor pe cămăraș, care răspundea de veniturile domnului.

Pârcălabul, dregătorie militară de inspirație germano-maghiară, era comandant al unor cetăți și orașe în Țara Românească, iar în Moldova, comandantul cetăților și ținuturilor.

Spătarul, ocupând o funcție de dregătorie de origine bizantină, purta armele Domnului la ceremonii și comanda cavaleria, această funcție fiind mai importantă mai mult în Valahia.

Comisul răspundea de grajdurile domnești și de caii domnului. Această funcție își are originea de inspirație latină sau bizantină.

Dregătoria de medelnic apare întâi în Moldova (sec. XV) și în secolul XVI, în Țara Românească. Medelnicul turna apă domnului pentru spălarea mâinilor la mesele oficiale.

Paharnicul răspundea de băutura domnului la ospete și-i pregătea cupa cu vin. Funcția aceasta este prezentă la popoarele slave și latine.

Stolnicul se îngrijea de masa Domnului, adică gusta primul din bucatele servite acestuia. Funcția era similară cu cele din dregătoriile slave.

Clucerul sau chelarul se ocupa de aprovizionarea Curții domnești. Această funcție a fost tot de inspirație slavă, la fel ca și cea a jitnicului.

Pitarul se ocupa de aprovizionarea cu pâine a Curții domnești în Moldova. În Țara Românească răspundea de trăsurile și căruțele domnului. Era o funcție de inspirație slavă.

Hătmănia, era o dregătorie de origine tătaro-slavă, desemna pe comandantul militar, șeful cavaleriei, mai târziu, al întregii armate, dregătorie care a apărut în Moldova în secolul al XVI-lea.

Dregătoria de armaș, pare a fi de origine românească. Armașul ducea la îndeplinire poruncile și hotărârile domnului și ale Sfatului, executa pedepsele la moarte, etc.

Aga era comandantul infanteriei. A fost o dregătorie militară preluată de la turci.

Funcția de serdar, a fost tot o dregătorie de inspirație otomană. În secolul al XVIII-lea, marele serdar din Țara Românească era comandantul arnăuților domnești, mercenari albanezi responsabili de paza personală a Domnului.

Șetrarul, a cărui nume provine de la șatră (tabără), este cel ce se ocupa de organizarea taberelor ostășești și de paza lor, în timp de război sau în alte tipuri de campanii militare.

Slugeria (sulgeria), de la tătărescul sulgiu - „impozitul pe carne”. Slugerul era șeful măcelarilor domnești.

Jitnicerul se ocupa de strângerea grânelor și de buna funcționare a căruțelor domnului

Fiecare dregătorie avea însă mai multe alte atribuții și avea și o ierarhie, dacă erau necesari mai mulți funcționari în aceeași dregătorie. După anii 1400, în cadrul fiecărei dregătorii s-a produs o ierarhizare în mai multe categorii, în funcție de importanța și complexitatea dregătoriei

Mihai a însărcinat cu aceste slujbe importante membrii familiei, prietenii și apropiații, pentru că avea nevoie de persoane loiale, serioase și credincioase pe parcursul domniei, ani, ce se anunțau deosebit de dificili.

În caz de război, toți acești demnitari erau pe câmpul de luptă, conducând oștenii, alături de domnitor.

Mihai a fost inspirat numindu-i în aceste dregătorii pe cei apropiați lui, pentru că devotamentul lor se va dovedi cu prisosință în anii următori.

În principiu, Divanul avea o funcție consultativă, însă în cele mai multe cazuri, domnul trebuia să țină cont de opiniile membrilor săi. Domnitorul le asculta părerea, dar ultima decizie era a sa. Domnul, având funcția cea mai înaltă, de legiuitor, judecător, agent fiscal, fiind o referință a vieții sociale și politice, avea o mare responsabilitate și putere, jucând un rol major, determinant, în politica internă și externă. El se considera responsabil de crearea unei imagini pozitive a țării în relațiile diplomatice cu țările prietene sau inamice, în declararea și declanșarea războiului.

De aceea, în acest scop, cu o lună înainte de declanșarea revoltei pe care o pregătea contra turcilor, Mihai și-a asigurat suportul boierimii care susțineau cu fervoare, în unanimitate, programul său politico-militar.

În plan intern, temerara pornire la luptă și revolta lui Mihai împotriva turcilor din toamna anului 1594 s-a putut realiza doar cu sprijinul marilor boieri, printre care un rol major l-au avut cei din familia sa și cea a boierilor olteni, Buzeștii.

Dintre membrii familiei sale, în fruntea acestora, îi va promova pe fiii unchiului său după tată, Mihai Cantacuzino (Șaitanoglu), adică pe verii săi: Andronic, Tudorache, Ioan, și Dimitrie. Tudorache este numit mare sluger; Andronic -mare ban al Craiovei, mai târziu mare vistier al Moldovei, însărcinat fiind în anii următori, ca locțiitor al lui Mihai, în scaunul Moldovei. L-a numit pe Dumitrache mare spătar, pe Ioan, mare spătar al lui Nicolae, fiul lui Mihai, care va domni în Valahia după ce Mihai Viteazul va cuceri Transilvania. Aceștia îi vor rămâne devotați pe tot parcursul domniei, confirmând devotamentul și gradul de rudenie pe care-l aveau cu Mihai. În alte funcții cheie, îi va promova pe fratele Doamnei Stanca, Dragomir și fiii acestuia; Manda și Balea vor fi numiți ca mare stolnic, respectiv mare spătar și mare comis.

Statuia fraților Buzești-Craiova-monument istoric. Doi dintre frații cei viteji, sunt reprezentați înarmați, cu săbii, iar al treilea ca diplomat. Grupul statuar, declarat monument de artă plastică, ridicat în 1978, îi înfățișează pe frații Buzescu: Preda, Stroe și Radu, în picioare, cu mantii pe umeri și căciuli pe cap. Pe soclul statuii a fost scris textul: „Preda, Stroe și Radu Buzescu, căpitani în oastea lui Mihai Viteazul (1593-1601). Cinste și recunoștință veșnică înaintașilor eroici care au luptat cu neînfricare pentru libertate, unitate și neatârnaire, punând temelii trainice edificiului României”. **Grup statuar: sculptor Boris Caragea.** Imagine luată din ro.wikipedia.org

Alături de rudele sale, frații Buzești, marii boieri olteni, au fost sprijinul lui Mihai, brațele puternice în luptă, care l-au slujit necondiționat, încă înainte de înscăunarea sa; ei au fost strălucita treime de viteji, înțelepți și avântați totodată: „zmeii” Țării Românești.

Aceștia susțineau întru totul politica antiotomană a Domnului țării. Preda, Radu și Stroe Buzescu au fost căpitani săi de încredere, stâlpii loiali, pe care mereu putea conta și care îi vor rămâne întotdeauna aproape. Ei făceau parte din renumita și vechea familie feudală românească, Buzescu, „dintre cele mai puternice, mai râvnitoare și mai pătimase de averi, dar și mai dornice de fapte neobișnuite”- Nicolae Iorga. Ei stăpâneau zona Târgu-Jiu din moși-strămoși, având sute de moșii, circa 300, în toată Țara Românească. Din satele lor, s-au înrolat mai apoi oșteni viteji, care au susținut lupta antiotomană.

Mihai, fiind nevoit să fugă în Ardeal, urmărit fiind de Alexandru cel Rău la începutul anului 1593, credinciosul Stroe Buzescu îl însoțește în peregrinările sale. Mihai-Vodă l-a avut alături pe Stroe, ca un prețios slujitor și la Constantinopol, alături de Andronic Cantacuzino, în dificila misiune de a-l susține să obțină scaunul țării. După ce a obținut domnia, Mihai l-a trimis repede în țară, ca locțiitor. Frații săi, Radu și Preda Buzescu i-au pregătit înscăunarea la București, în octombrie 1593. De atunci încolo, nu e nici un eveniment desfășurat în vijelioasa domnie a Viteazului, în care să nu intervină numele, gândul și faptele Buzeștilor. În noiembrie 1594, stolnicul Stroe poartă cu pricepere și putere de convingere, solia la Iași, la Aron-Vodă, atrăgând Moldova în lupta împotriva turcilor inițiată de Mihai-Vodă. Apoi, cei doi domnitori au perfectat planuri împreună în sfera politicii antiotomane. Același lucru îl face Radu Buzescu, trimis la Alba-Iulia, la Sigismund Báthory, ca sol al libertății: „...și Batâr Jicmon (Sigismund Báthory) craiul, încă legă jurământ cu Mihai-Vodă, ca să fie nedespărțiți unii cu alții”-scrie cronica.

Frații Buzești au sprijinit cu devoțiune politica lui Mihai Vodă, în toți anii săi de domnie. Când trebuia să se ducă la Alba-Iulia, să țină sfat cu Sigismund Báthory, ca să spulbere o „pâră mincinoasă”, ori să-l îndemne la luptă, Mihai-Vodă se însoțea de Radu Buzescu și de banul Mihalcea, de Stroe și Preda Buzescu. În asemenea călătorii peste Carpați, cum a fost cea din decembrie 1596, Mihai Vodă i-a avut pe toți alături.

L-au slujit cu vrednicie pe Mihai, cu dăruire, cu fidelitate și cu eroism în toată marea și furtunoasă lui epopee, din clipa când a tras spada, în noiembrie 1594, și până la prăbușirea sa de la Turda, în august 1601.

Printre oamenii săi de încredere, se mai numărau banul Mihalcea Caragea, apropiat sfătuitor al lui Mihai, logofătul Teodosie Rudeanu, marele armaș și mai apoi marele ban, Udrea Băleanu, banul Manta, Radu Calomfirescu, marele

agă Lecca, banul Ioan Noroce, comisul Radu Florescu și Stoica (Stoichiță) din Strâmba, care l-au însoțit la Constantinopol pentru a prelua domnia, apoi banul Calotă Bozianu, căpitanul Cocea, armașii Sava și Negrea, etc.

Astfel, cu această conducere unită și devotată, Valahia a putut avea mai multă siguranță politică și militară în anii ce vor urma, politică ce se va afirma pe deplin, așa cum o stipula Domnul țării, Mihai-Vodă.

Pe plan extern, politica lui Mihai a fost una de neatarnare și luptă antiotomană deschisă. Astfel, începând cu anul 1594 și până în toamna anului 1595, teatrul principal de operații armate ale turcilor, se mută de la marginea Vienei, în Țara Românească, datorită acțiunilor energice ale lui Mihai împotriva acestei tendințe turcești de subordonare economico-politică a românilor.

Mai apoi, ani în șir, de-a lungul domniei lui Mihai-Vodă, Poarta Otomană va experimenta și cunoaște puterea de opoziție a valahilor. Biruind în raporturile cu imperiul turc, Mihai dovedea curajul și capacitatea valahilor de a refuza dominația străină.

Va urma

Angela Faina, grafică 18

UMBRA ȘI LUMINA

Viorica Petruț Baetu

(Povestea *Umbra* de Hans Christian Andersen)

Nu este prima oară când astfel de coincidențe interesante mi se întâmplă: ca temă de interpretare, alesesem pentru unul din elevii mei un text, povestea lui H.C. Andersen, *Umbra*, când, trecând prin titlurile lui Haruki Murakami, în căutare de noutăți, am dat peste discursul său de la ceremonia de decernare a Premiului Hans Christian Andersen pentru literatură. În alocuțiunea sa, celebrul romancier japonez a ales să interpreteze mesajul din povestea *Umbra*, folosindu-l ca parabolă pentru a pune în evidență latura întunecată, distrugătoare, a caracterului uman, care, spune el, trebuie confruntată și împiedicată să domine în intenții și fapte, căci altfel poate să omoare însuși simțul moral din ființa omenească și, implicit, din societate.

Interpretarea lui Murakami este fin nuanțată și profundă; cunoscător al complexității naturii umane, conștient de dorința de a elimina imperfecțiunile cu care fiecare om a fost creat, el îndepărtează din start posibilitatea, afirmând că înlăturând umbrele pentru a rămâne doar cu partea luminoasă a personalității sale, omul ar deveni doar o iluzie plată. *Lumina care nu generează umbre nu este o lumină adevărată*, spune Murakami.

Vilhelm Pedersen illustration – sursa: Wikipedia

Învățăm astfel, că omul trebuie să se accepte cu luminile și umbrele naturii sale, dar că are datoria să-și descopere ungherele întunecate ale personalității și să nu le permită să preia controlul în actele și gândurile sale. Conștient de pornirile obscure ale naturii sale, într-un act de introspecție, omul trebuie să le identifice și să le înfrunte. Să învețe să trăiască cu umbra sa, devine singura opțiune în dobândirea celui echilibrat atât de necesar unei vieți împlinite. Este nevoie de curaj și de o bună doză de înțelepciune pentru a-l atinge.

Interpretarea lui Murakami se sprijină pe teoria relației *sinelui* cu *umbra* sa, concepute din psihologia analitică fondată de psihologul elvețian Carl Jung (1875-1961). În cazul nostru – povestea lui Andersen, în care umbra savantului din țările nordice, necontrolată, capătă din ce în ce mai multă putere, ajungând în final să-l distrugă – *umbra* jung-iană uzurpează locul *sinelui*. În trecerea ei spre locul *sinelui*, *umbra*, după confruntarea cu subconștientul, își deschide calea spre suflet. Pericolul este acela de a ignora umbra, zonele întunecate ale personalității noastre, căci cu cât omul este mai puțin conștient de umbra sa (internă sau umbrele externe), cu atât ea devine mai neagră și mai densă, și implicit mai puternică.

Nu m-a surprins faptul că elevul meu, adolescent, nu a abordat interpretarea abstractă, a introspecției, în analiza lui, ci a adus discuția în lumea materială. Cu perspicacitate, el a identificat cazul persoanelor-umbră, a imitatorilor, copiatorilor personalității cuiva, pe care se fixează. Deseori aceștia sunt prieteni și totul începe cu o admirație față de calitățile celui alt, cu o dorință de a-și ameliora caracterul, gusturile, manierele, de a dobândi talente noi – o legitimă încercare de a urma un exemplu bun, ales de ei. Deseori, chiar părinții își învață copiii, îndemnându-i să se inspire din exemple bune de urmat – unii colegi, adulți din anturajul lor, profesorii lor sunt exemplele cele mai frecvente. Încă de la naștere învățăm o mulțime de lucruri, căpătăm deprinderi, imitând pe cei din jur. Învățarea prin exemplu are ca scop lărgirea orizontului cognitiv, îmbogățirea cu noi abilități, aprofundarea cunoașterii de sine – îmbunătățiri care, dacă sunt integrate în structura caracterială și de cunoștințe/abilități personală, stimulează creșterea și maturizarea.

În cazul în care imitatorul îl invidiază pe celălalt pentru calitățile sale personale, chit că nutrește și admirație, acesta din urmă devenind un fel de ideal, pe care – din lipsă de încredere în sine sau de respect față de propria sa persoană și din neputință – încearcă să-l copieze sub multiple aspecte, evidente sau mai puțin, el/ea devine o *umbră*. Umbra nu se inspiră, nu poate să clădească pe puținul pe

care-l are, nu poate să găsească o pistă personală, ci simplu copiază, imitând practic gesturile, culorile și stilul vestimentar, preferințele muzicale, urmărește conversațiile/părerile/ideile scrise sau vorbite și și le însușește, plagiază, se strecoară în anturajul persoanei devenită „ideal” străduindu-se să o umbrească sau să-i ia locul. Sunt cazuri frecvente printre adolescenți, personalități în formare, dornici de recunoaștere și acceptare.

La maturitate – căci unii dintre imitatori dominați de pornirile negative ale caracterului lor nu devin ființe complete niciodată – sunt persoane marcate de insecuritate, care în mod frecvent se „lipse” (nu devin prieteni – prietenia implică respect și încredere, o cale cu sens dublu, nicidecum interes) de alte persoane cu o bună reputație într-un domeniu sau altul, cu simpla intenție de se face remarcați, prin asociere sau, dacă le este permis, să le invadeze viața personală sau anturajul, alimentându-și astfel eternul gol interior. Deseori, astfel de persoane au o poveste a vieții lor, bine ticluită, cu elemente din viața celor pe care i-au admirat sau invidiat, „brodate” pe un context cât mai real posibil, la care recurg adesea din lipsă de autenticitate, de cultură, substanță intelectuală, în dorința de a impresiona, mai ales în conversații (la fel ca *Umbra*, sunt cei care știu totul, n-au nimic de învățat, dar au lucruri de ascuns – vezi *efectul Dunning-Kruger*). Personal, cred că ar excela într-o muncă de compilatori, în domeniul lor de preferință. Dar *umbra* are întotdeauna ambiții mari: dacă i se permite, ea nu este mulțumită să se folosească de persoana autentică, integritate, care i-a acordat încrederea ei, ea vrea să devină, să ia locul celui invidiat și, dacă poate, să-l strivească, să-l elimine. Sunt *umbre* vampirice, întocmai ca *Umbra* din povestea lui Hans Christian Andersen.

Povestea nu este numai un avertisment care să conștientizeze în noi toți pericolul, pentru noi înșine și pentru alții, pe care-l prezintă cultivarea sentimentelor și pornirilor obscure, lăsându-le să ne domine, să ne conducă în intențiile, deciziile și actele noastre. Este o lecție de viață, o fabulă, menită să încurajeze prețuirea autenticității, a cinstei și adevărului, dar și să îndemne la introspecție, la analizarea propriilor gesturi cât și la a da dovadă de perspicacitate în descoperirea intențiilor de dincolo de aparențe, de a identifica *umbrele* și a nu le confunda cu prietenii, pentru a se îndepărta de ele (recomandarea specialiștilor în studierea comportamentului uman).

Un studiu fascinant al minții omenеști, al filozofiei de viață și al valorilor morale, tema poveștii lui Andersen nu este nouă; ea este prezentă de-a lungul istoriei omenirii, a literaturii, a religiilor. Exemplele abundă: „cunoaște-te pe tine însuși”, spunea Socrate, dinamica relației dintre stăpân și sclav analizată de Hegel, tema din piesa „The Servant” scrisă de Harold Pinker, „Portretul lui Dorian Gray” de Oscar Wilde sau din nuvela „TV People” din opera lui Murakami sunt doar unele dintre ele. Ele analizează felul cum ne vedem pe noi înșine ca oameni și cum această

imagine modelează intențiile, gândurile și comportamentul nostru.

Dar această temă este cel mai bine reprezentată (și practică) în zilele noastre: putem dobândi puterea și satisfacția ce ni le procură posibilitatea de a proiecta o imagine așa cum am vrea să fim văzuți de alții – creând în propria noastră conștiință și a celorlalți o imagine a noastră mai rafinată, mai elevată decât realitatea, dar nu în sensul de arăta ce este mai bun în noi, ci a ceea ce nu avem în noi sau în viața noastră – în iluzoria „realitate virtuală”. Este nevoia de putere, respect, recunoaștere, faimă etc., și toate acestea se pot obține cu ajutorul noilor tehnologii de comunicare și de socializare.¹

Umbra din poveste proiectează o imagine admirabilă, dar este în realitate o lamentabilă reprezentare a mediocrității, nu poate fi niciodată echivalentul unei personalități complete, profunde, ca cea a savantului preocupat de studiile lui despre Adevăr, Bine și Frumos. *Umbra* lui Andersen ne aduce aminte de imaginea acelor oameni găunoși, *Umbre*, din poezia poetului american T.S. Eliot, prinși ca într-o cursă, într-o viață lipsită de sens: *Între putință/ Și ființă/ Între esență/ Și purcedere/ Cade Umbra (Oameni găunoși/Hollow Men* – traducere - Mircea Ivănescu).

Dar să nu uităm că umbra există atâta vreme cât există lumina, iar adevărata lumină este o iluminare immanentă spiritului uman, ea vine din adâncuri, ea nu poate fi copiată, nici reprezentată în afara acestuia. Valorile și non-valorile au coexistat dintotdeauna, dualitatea lumină-umbră, adevăr-fals, bine-rău etc. conviețuiesc, sunt inerente naturii umane, depinde de fiecare ce cale alege: aceea de a răspândi în jur lumină sau întuneric – fiecare dă ceea ce a cultivat în el.

Iar acum, în întâmpinarea Sfințelor Paști, amintesc cuvintele preotului Alexander Schmemmann (1921-1983), care spunea în una din numeroasele sale publicații: *Dacă Dumnezeu ne iubește pe fiecare dintre noi, aceasta se datorează faptului că El singur cunoaște neprețuita comoară, absolut unică, „sufletul” sau „sinele”, pe care El l-a dăruit fiecărui om.* (extras din cartea intitulată *Postul Mare* – Editura Sophia).

Fie ca lumina sacră (*neprețuita comoară*) să învingă și să dăinuie în sufletul tuturor!

Sărbători luminate!

Note:

1. [Am lăsat pentru altă dată discutarea semnificației, rolului și simbolisticii măștii (nu cea medicală) în „rolurile” pe care le jucăm în fiecare zi (Lumea este o scenă pe care toți suntem doar actori, se pare că ar fi spus însuși marele Shakespeare, expert în materie), pentru că ar fi luat prea mult spațiu. Se cuvine să ne numărăm cuvintele, din respect față de ceilalți colaboratori și față de cititori.]

DIFERENȚE: Inginerul Ion E. Bujoiu, un patriot progresist, victimă a represiunii comuniste Dr. Constantin Nedea și Dr. Maria Elena Nedea (Adamescu)

Inginerul Ion E. Bujoiu (16.09.1894-20-05-1956), personalitate remarcabilă, cu idei progresiste pentru epoca sa, a fost una din victimele terorii comuniste impuse în România de către ocupanții sovietici și apoi de partidul comunist și securitate, deși nu a fost afiliat niciunui partid politic. S-a născut în București la 16 septembrie 1894, având ca părinți pe Elie Bujoiu și Maria Bujoiu, născută Dragomir. Tatăl său studiase ingineria la Paris împreună cu Vintilă Brătianu și Ion C. Brătianu, fiind șef de promoție.

**Inginerul Ion E. Bujoiu
(16.09.1894-20.05.1956)**

Ion Bujoiu a fost elev al liceului „Matei Basarab” din București, iar apoi a început studii universitare la „École des Mines” din Paris. În 1918 întrerupe aceste studii, întorcându-se în țară pentru a pleca voluntar pe front ca sublocotenent în regimentul comandat de viitorul mareșal Averescu. La sfârșitul războiului se căsătorește cu Ana Ștefănescu, fiica lui N.P. Ștefănescu, președintele Băncii Române, iar apoi revine la Paris pentru a-și termina studiile de inginer de mine. În 1921 s-a născut primul său copil, Maia, care se va căsători cu ing. Andrei Sculy Logotheti și în 1922 a urmat a doua fiică, Ioana Alexandra, care se va căsători cu ing. Șerban Ghica și apoi cu Lordul englez Roderic Gorden. Ioana a fost translatoare la Stockholm și Cairo pentru emisarii mareșalului Antonescu care căutau pentru România o ieșire onorabilă și favorabilă din război.

Reîntors în țară după terminarea studiilor, Ion Bujoiu a profesat ca inginer stagiar la Societatea „Steaua Română” din Câmpina până în 1922, când a fost numit director general la Societatea „Lupeni” și apoi la Societatea „Petroșani”, unde a funcționat până în 1945. Specialist în domeniul minier, în calitate sa de director general al celor două Societăți, a avut și realizări importante în domeniile

social și comunitar. Astfel, a depus eforturi deosebite pentru a ameliora condițiile de viață ale minerilor din Valea Jiului, asigurându-le locuințe, școli pentru copii, biblioteci, spital, casă de cultură cu sală de teatru și cinema, a creat cluburi sportive pentru tineri și a modernizat Școala de Arte și Meserii din valea Jiului, unde a fost turnată și *Coloana Infinitului* a lui Constantin Brâncuși, la finanțarea căreia a contribuit.

Printre pozițiile de prestigiu ocupate se pot enumera cea de profesor la facultatea de Mine și Metalurgie de la Școala Politehnică din București (1937), vicepreședinte al Uniunii Generale a Inginerilor din România, ministru al Industriei și Comerțului (17 noiembrie-28 decembrie 1937), președintele Asociației Industriilor Metalurgice și Miniere, membru al Consiliului Superior Economic, ministrul Economiei Naționale (1 februarie-23 noiembrie 1939), membru în Consiliul Superior de Mine (9 aprilie 1937), membru din partea Ministerului Muncii și Sănătății (6 iulie 1937), membru în cabinetul format de Gheorghe Tătărescu la sfârșitul anului 1937, membru în Consiliul de Administrație al societății Industria Aeronautică Română (1 iunie 1938), membru al Directoratului Frontului Renașterii Naționale (F.R.N.) (20 ianuarie 1939), prim-secretar pentru Industrie și Comerț al F.R.N. (23 ianuarie 1940).

La propunerea personală a regelui Carol al II-lea, Ion Bujoiu a fost numit în anul 1938 Președintele Asociației Creștine a Tinerilor din România (ACT). Asociația a fost înființată în 1919, la inițiativa Reginei Maria și a unui Comitet de onoare din care făceau parte Nicolae Iorga, Dimitrie Gusti, Constantin Angelescu, Ministrul Instrucțiunii ș.a. În cadrul Asociației, Ion Bujoiu a promovat virtuțile creștine, educația morală, intelectuală și fizică, a organizat evenimente culturale și artistice (George Enescu, Dinu Lipatti, Liviu Rebreanu, ș.a.), a organizat o tabără la Timișul de Sus pentru 600 tineri refugiați din Polonia, construind un altar de rugăciune în munte pentru ei și a organizat cămine, cantine și locuri de muncă pentru refugiații din Transilvania și Basarabia.

Într-o conferință radiodifuzată pentru tineri, Ion Bujoiu menționa: „*Societatea omenească nu se poate lipsi de nici o categorie de muncitori...dacă unii sunteți acum la carte iar alții la muncă, la meserie, să știți că pentru țară aceeași cinste aveți, câtă o să câștigați singuri prin munca voastră. Pentru voi toți există și ACT care vă așteaptă să*

vi se alătura în visele voastre, nevoile și dorințele voastre”.

În 1926 familia Bujoiu achiziționează în Balotești un conac întins pe o suprafață de 1,7 hectare. Conacul a fost modernizat și transformat, devenind un monument istoric de arhitectură.

**Conacul Bujoiu de la Balotești,
monument istoric de arhitectură**

Inginerul Ion Bujoiu a finanțat complet construcția unei biserici ortodoxe în satul Preotești, comuna Balotești, care a fost sfințită în anul 1943 (ctitori Ion și Ana Bujoiu). Pisania bisericii se află în interior, deasupra ușii de intrare, având următorul conținut: *Învrednicit-a Domnul pe Ana și Ion Bujoiu să fie ctitorii acestui sfânt locaș înălțat din gând românesc și drag de credință strămoșească în vremurile de grea cumpănă a anilor 1937-1943 și următorii, ca să rămână mărturie vie a statorniciei ființei și mării românești pentru cei de astăzi, de mâine și de totdeauna.* Construcția bisericii a fost realizată după planurile arhitecților Paul Emil Niclescu și Titus Evolveanu, iar pictura a fost executată de pictorii Dumitru Băscu și Constantin Mihăescu. Planul arhitectural al bisericii respectă canoanele bisericii ortodoxe, având forma de cruce și fiind orientată cu altarul spre răsărit. Pe unul din pereții interiori se află lista celor 26 de eroi din satele Preotești și Petrești, căzuți în luptele din cele două războaie mondiale. Primul preot care a slujit în această biserică a fost preotul Nicolae Constantinescu. Biserica deține un cimitir al cărui teren a fost donat tot de familia Bujoiu.

Biserica din satul Preotești

Interior al Bisericii

Instaurarea regimului comunist a avut drept consecință distrugerea vieții inginerului Bujoiu. Începând cu anul 1948, arestările abuzive inițiate de securitate în România au fost urmate de înscenări judiciare și procese cu comentarii neverosimile publicate în presă, cu scopul de induce în eroare publicul și a instiga ura.

Primul proces implicând o înscenare judiciară organizată de Securitate și Ministerul de Interne a fost descris ca *Procesul grupului de complotiști, spioni și sabotori*, având ca scop *Judecarea organizației subversive Mișcarea Națională de Rezistență, în frunte cu Popp Alexandru și Bujoiu Ioan.* Din lotul judecat au făcut parte Max Auschnitt, magnat al siderurgiei românești, legionari, amiralul Horia Măcellariu, fost demnitar al mareșalului Antonescu și industriași cu vederi liberale sau țărăniști, ca Ioan Bujoiu și Alexandru Popp, care au fost numiți în proces șefi ai grupului subversiv care avea rolul să răstoarne, prin violență și cu sprijinul logistic al anglo-americanilor *guvernul legal al regimului de democrație populară al României.* În actul de acuzare publicat de ziarul Scânteia din 30 octombrie 1948 se stipula: *Auschnitt, Bujoiu, Popp ... Aceștia sunt tâlhari de rând: sunt bandiți care, ani de zile au jefuit și au batjocorit mii și mii de oameni ai muncii exploatându-i până la sânge.* Procesul celor 11 inculpați care fuseseră inițial supuși unor torturi sălbatice, fizice și morale, a avut loc între 27 octombrie și 2 noiembrie 1948, iar în urma procesului inginerul Bujoiu a fost condamnat la 25 ani de muncă silnică. Pe data de 11 iulie 1949, a mai primit o nouă condamnare de 25 de ani, fiind acuzat de dosire de aur și devize. A fost deținut în închisorile din Aiud, Baia Sprie, Satu Mare, Jilava și Văcărești, unde a și decedat pe data de 5 mai 1956. A fost înmormântat în cimitirul deținuților din Jilava, iar în 1959 familia a obținut autorizația să îl reînhumeze în cavoul familiei din cimitirul Bellu.

Cei care l-au cunoscut pe inginerul Bujoiu în libertate sau colegii săi de detenție îl descriu ca *una din figurile reprezentative ale opoziției, un om demn, însetat după adevăr și dreptate, bun organizator, cu disponibilitatea sacrificiului pentru țară și neam, un suflet cald, de care te puteai apropia imediat, și mai presus de toate, un bun român.* Mărturiile de prețuire pentru calitățile sale morale și dragostea sa nemărginită pentru patrie sunt numeroase.

Fericit, se spune, fericit este acel om care poartă în el un ideal căruia îi dă ascultare. Un astfel de om a fost ing. Bujoiu, care a dat ascultare idealului său, până în ultima clipă a vieții. (Aurel Savin).

„Blândețea, bunătatea, politețea și însăși meseria inginerului nu lăsau să se întrevadă hotărârea și dârzenia de care era capabil atunci când soarta Țării cerea ca toți fiii ei să se ridice ca unul singur pentru apărarea sa. Nefiind educat pentru așa ceva, neavând o fire născută pentru luptă, dar mai ales pentru o luptă în subversiv, el nu a pregetat totuși să o facă cu tot sufletul și toate forțele sale”. (Ion Pantazi)

În pofida torturilor la care a fost supus, Ion Bujoiu nu a renunțat la convingerile sale anticomuniste până la sfârșitul vieții, fiind un exemplu de patriotism pentru generațiile viitoare.

Referințe bibliografice

- Mărturii ale doamnei Maia Sculy-Logotheti, fiica inginerului Bujoiu
- Savin, Aurel (2000) Revista Memoria, Nr.31/2, pp. 56-63, *Figuri de martiri*
- Diaconescu, Ion (1998) *Temnița, destinul generației noastre*, pp.95-96, Editura Nemira
- Pantazi, Ion (1992) *Am trecut prin iad*, pp.96-97, 270, Editura Constant, Sibiu, Ediția a II-a
- Goga, Nicolae (1995) *Triunghiul morții. Amintiri din Baia Sprie 1950-1952*, pp. 27,93, Editura Marineasa, Timișoara
- Pr. Grebenea Nicolae (2018) *Amintiri din întuneric*, Editura Blassco
- <https://www.fericiticeiprisoniti.net/ioan-bujoiu-/1766-inginerul-ion-e-bujoiu-un-idealist-in-temnițele-comuniste>
- <https://moldova.europalibera.org/a/30292922.html>, Prigonirea social-democraților de către comuniști
- ACNSAS, I395441, vol.1, ff.75-76

RĂZBOI – SINONIM DE SUFERINȚĂ

Kurt Vonnegut Jr. (1922-2007) – *Scrisoare către părinții săi* Traducere – V. Petruț Baetu

Kurt Vonnegut Jr. este unul dintre cei mai importanți scriitori ai secolului 20; opera lui a avut o influență majoră asupra literaturii moderne.

Dar la 22 de ani, prizonier de război în Dresda, nici nu visa că într-o zi va fi atât de celebru. În cartea intitulată *Abatorul Cinci*, pe care o va scrie mai târziu, el va relata o parte din evenimentele trăite ca prizonier. Iată, mai jos, scrisoarea pe care a scris-o familiei sale după terminarea războiului, în timp ce aștepta să fie repatriat.

Dragii mei,

Mi s-a spus ca nu ați mai avut știri de când am fost declarat „dispărut în misiune”. Probabil că nici nu ați primit niciuna din scrisorile pe care vi le-am scris din Germania. Asta înseamnă că am multe de explicat – după cum urmează:

Am fost prizonier de război începând cu data de 19 decembrie 1944, când divizia noastră a fost făcută ferfeniță de ultimele înaintări disperate ale lui Hitler prin Luxemburg și Belgia. Șapte divizii fanatice de tancuri Panzer ne-au atacat și ne-au izolat de restul Armatei Întâia comandată de Hodge (general, n.t.). Celelalte divizii de pe flancuri au reușit să se retragă; noi n-am avut de ales, decât să luptăm. Baionetele nu-s de mare ajutor împotriva tancurilor: munițiile, mâncarea și materialul medical ni s-au terminat, iar numărul celor căzuți depășise cu mult numărul celor încă în stare să lupte – așa că ne-am predat. Divizia 106 a avut o Mențiune Prezidențială și niște decorații britanice din partea lui Montgomery (mareșal, n.t.), așa mi s-a spus, dar al naibii

să fiu dacă a meritat sacrificiul. Am fost unul dintre puținii care au scăpat fără răni. Și-i mulțumesc lui Dumnezeu pentru asta.

Ei bine, superman²-ii ne-au pus să mărșăluim, fără mâncare, apă și fără să închidem ochii, până la Limberg, o distanță de vreo șaiszeci de mile, cred, unde am fost înghesuiți câte șaiszeci de oameni în mici vagoane-container de marfă, neîncălzite și neventilate, încuiate pe dinafară. Nu erau toalete – podeaua era acoperită cu bălegar de vacă. Nu era loc pentru toți ca să ne întindem pe jos. Jumătate dormeau în timp ce cealaltă jumătate stăteau în picioare. Am petrecut mai multe zile, inclusiv Crăciunul, în acel tren staționat în Limberg. În ajunul Crăciunului, Forțele Aeriene Regale au bombardat și mitraliat trenul nostru care nu era marcat. Au omorât circa o sută cincizeci dintre noi. Ne-au dat puțină apă în ziua de Crăciun și am început să traversăm încet Germania spre un mare lagăr de prizonieri de război, Lagărul de la Muhlburg, la sud de Berlin. Ne-au scos din vagoane în ziua de Anul Nou. Nemții ne-au mânat ca pe niște turme spre dușurile cu apă fierbinte ca să ne despăducheze. Mulți au murit de șocul suferit sub duș după zece zile de înfometare, deshidratare și frig. Dar eu n-am murit.

Conform Acordului de la Geneva, ofițerii și subofițerii nu pot fi obligați la muncă silnică în prizonierat. Sunt, după cum știți, soldat. O sută cincizeci de astfel de ființe umane inferioare au fost imbarcate și trimise spre lagărul de concentrare din Dresda, în data de 10 ianuarie. Am fost numit conducătorul lor, datorită minimului de germană pe care-l vorbesc. Din nefericire, ne-am procopsit cu paznici sadici și fanatici. Ni s-a refuzat asistența medicală

și necesarul de îmbrăcăminte: am fost forțați la îndelungi ore de muncă extrem de grea. Rația zilnică de mâncare se reducea la două sute cincizeci de grame de pâine neagră și o jumătate de litru de fiertură de cartofi nesărată. După două luni de încercări disperate să obțin o cât de mică îmbunătățire a situației noastre, răspunsul fiind întotdeauna un zâmbet indiferent, le-am spus paznicilor ce aveam de gând să le fac când vor veni rușii. M-au bătut binișor. Și m-au destituit din poziția conducător. Bătăile erau la ordinea zilei: un băiat a murit de foame și alții doi au fost împușcați de SS-iști pentru că au furat mâncare.

Cam prin 14 februarie au venit avioanele americane care, urmate de Forțele Aeriene Regale, au bombardat Dresda timp de douăzeci și patru de ore omorând circa 250 000 de oameni și au distrus complet probabil cel mai frumos oraș din lume. Dar eu n-am murit.

După aceea ne-au pus să cărăm cadavrele din adăposturile anti-aeriene; femei, copii, bătrâni; morți sub dărâmături, arși sau sufocați. Oamenii ne înjurau și aruncau cu pietre în noi în timp ce căram morții spre imensele ruguri de incinerare din oraș.

După ce Generalul Patton a ocupat orașul Leipzig am fost evacuați pe jos, undeva spre frontiera Saxoniei cu Cehoslovacia(?). Și acolo am rămas până s-a terminat războiul. Paznicii noștri au fugit. Dar în ziua aceea fericită au venit rușii, hotărâți să curețe și ultimele rămășițe ale rezistenței inamicului din sectorul nostru. Din avioanele lor (P-39), ne-au mitraliat și bombardat omorând paisprezece dintre noi. Dar eu n-am murit.

Împreună cu încă șapte, am furat o căruță cu atelaj cu tot. Am călătorit, furând pe unde am putut, traversând Regiunea Sudetă și Saxă; timp de opt zile, am trăit ca regii. Rușii se dau în vânt după americani. Ei ne-au luat din Dresda. De acolo am călătorit până la liniile americane din Halle, în camioane de fabricație Ford. De acolo am zburat la Le Havre.

Vă scriu din clubul Crucii Roșii, din Lagărul de repatriere a prizonierilor de război din Le Havre. Beneficiez de îngrijiri minunate și de mese îmbelșugate. Vapoarele spre State sunt încărcate până la refuz, bineînțeles, așa că va trebui să am răbdare. Sper să ajung acasă cam într-o lună. Odată ajuns, mi se vor da douăzeci și unu de zile de recuperare la Atterbury, vreo 600\$ soldă și – ghiciți ce încă – șaizeci (60) de zile permisie.

Am a naibii de multe de spus, dar restul va trebui să aștepte. Nu pot să primesc scrisori aici, așa că nu-mi scrieți.

29 mai 1945

Cu drag,
Kurt – Jr.

(Din volumul *Letters of Note*, compilată de Shaun Usher – 2007)

Note:

1. Aluzie ironică la așa-zisa superioritate a rasei ariene (n.t.)

RETRO-CEDAREA LUMINII

Prof. Luminița-Georgeta Vîrlan-Ciobanu

Razele soarelui pătrundeau discret prin ferestrele bisericii. Era încă dimineată, bunicul deschisese Porțile Împărătești și, deși biserica era aproape plină de oameni, unii încă veneau, cu evlavie, cu jena firească a omului bine crescut care întârziase. Bărbații se așezau în dreapta, femeile în stânga. Sentimentul meu era că fiecare își cunoștea locul și se strecura cuviincios spre spațiul acela. Bunicul meu, preotul, în straie de un verde smarald, cu auriu, (întotdeauna a avut haine preoțești de un verde smarald) se mișca în altar firesc, dar cu fermitate, cu cădelnița în mână, lăsând în urmă mirosul de tămâie, care producea un calm social și stilistic. Nu înțelegeam prea bine ce făcea, dar totul părea o pregătire și chiar așa era.

Oamenii, bărbați sau femei, cele mai multe îmbrăcate în straie tradiționale superbe, se așezau în rând în fața altarului. Bunicul ieșea la ușa altarului, schimba câteva

vorbe cu fiecare, primea o lumânare aprinsă, o bucată de pâine cu o formă ușor ciudată și o bucată de hârtie. Totul se desfășura calm și vedeam figurile împlinite ale oamenilor întorcându-se la locurile lor, după ce vorbiseră cu bunicul. Încercam să-mi explic ce anume se întâmpla, de ce lumânarea aprinsă, de ce bucata aceea de pâine și, mai ales, de ce biletul acela de hârtie? Ce însemnau toate astea și de ce erau oferite, cu bucurie, bunicului meu?

Mi-era greu să înțeleg atitudinea lui, care parcă nici nu mă vedea, era senin, dar îi simțeam transfigurarea și atitudinea diferită cumva de aceea pe care o avea acasă. Înțelegeam doar că aici el este în centrul atenției, că reprezintă o autoritate deși, desigur, nu știam acest cuvânt la vârsta aceea. Urmăream atentă și curioasă întreaga lume precum și mișcările lui calme, limpezi, decente.

Atmosfera era caldă, de liniște, spartă doar de gestul exagerat al vreunei femei care se dorea băgată în seamă fie agitându-se și stingând o lumânare gata să cadă, fie așezând obsesiv coșul cu coliva de pomană, fie făcând observație cuiva care nu respectase întocmai rânduiala. Privea apoi întreaga adunare cu aerul că ne salvase pe toți de la cine știe ce dezastru, sau, eroic, de la cine ce faptă echivalentă cu un sacrilegiu. În ciuda vârstei pe care o aveam, intuiam că acolo era o lume, cu o anumită stare, cu reguli, cu priviri limpezi sau chiar, uneori, piezișe, între vecine care-și revendicau tacit supremația în ceva!

Soarele începea să fie mai puternic și ajungea până în mijlocul bisericii, la strana în care stătea bunica mea, Maica preoteasă, cum îi spuneau oamenii din sat. Înaltă, dreaptă, cu părul tuns (culmea!) a la Mireille Mathieu, dar cu o eșarfă acoperindu-i capul, cu o figură aproape imobilă (doar ochii se mișcau scrutător și totul era evaluat cu consecvența omului care avea responsabilități) părea stâlpul pe care se susținea întreaga biserică. Poate chiar așa era, de vreme ce toată lumea îi căuta privirea aprobatoare, de vreme ce toți încercau în diferite feluri să-i câștige bunăvoința, iar ea se încăpățâna să-și păstreze aerul imperial care o caracteriza. Fiică de notar din Ucraina, bunica a avut o soră, Raisa, căsătorită tot cu un preot, unchiul Grișă, și doi frați, unul avocat, care a locuit în Piatra Neamț și care a fost nasul meu, iar celălalt, Toma, profesor de fizică și director de liceu care a stat 15 ani deportat în Siberia. „Impersonalitatea” ei avea ceva aristocratic, nimic nu părea s-o tulbure, deși simțeam când ceva nu-i era pe plac sau când atmosfera i se părea cuviincioasă.

În ciuda acestui comportament, bunica avea umor, autoironie, haz. Cred că eram la lecția de „învățat” stări, altminteri cum era să înțeleg că ele, stările, sunt contextuale, precum hainele, precum vorbele, precum emoțiile. Rar îndrăzneam s-o întreb ceva, dar știa că un copil nu are starea necesară să participe la o întreagă slujbă, deși îmi tot explicau, acasă, care e datoria unei nepoate de preot. Când simțea că răbdarea mea e pe sfârșite, se apleca și-mi spunea, scurt, că pot să ies în curtea bisericii. Era un moment pe care îl așteptam cu nerăbdare pentru că și acolo era o lume de explorat: era cimitirul, cruci felurite care mă impresionau doar vizual, dar în primul rând erau copiii cu care inventam jocuri, cu care mâncam mere mărunte și dulci, de vară, din copacii pe care bunicul îi plantase în curtea bisericii. Nu erau mere din soiuri nobile, dar gustul lor era inegalabil, deși noi le culegeam de pe jos și aveau și pete de lovituri și furnici.

Erau și oameni maturi care-și luau un scurt răgaz de la rânduiala slujbei și ieșeau în curtea bisericii să vorbească între ei. Ascultam povești despre muncile în gospodărie și animale, despre oamenii care nu mai erau și îmi amintesc cu acuratețe o poveste tristă despre o fetiță care murise la 16 ani și despre care se spunea că i se făcuseră vrăji. Era, pentru mine, o poveste stranie, prin personaj (știam că doar oamenii bătrâni mor) și mai cu seamă prin cuvântul vrăjă, cuvânt pe care îl „intuiam” din basme. Se vorbea ceva despre o găină neagră, despre părul de coadă de cal, găsit de mama fetei pe prispă și despre faptul că o înmormântaseră îmbrăcată mireasă. N-aveam să aflu despre metafora moarte-nuntă decât mult mai târziu.

Cât stăteam în curtea bisericii nu aveam îngăduința să mă depărtez prea tare de intrarea în biserică, pentru că, la

un moment dat, apărea în grabă, gâfâind, câte o femeie din sat pe care Mama Nina (așa îi spuneam bunicii, așa i-am spus toți cei trei nepoți) o trimitea să mă cheme; de regulă, cea care primea sarcina era desfigurată de îngrijorarea de a mă găsi repede, căci ordinul era scurt, neșovăielnic și oarecum intempestiv, deși până și eu știam că urma să iasă bunicul cu Sfintele daruri și era musai să fiu prezentă, o prezentă ce trebuia săvârșită în genunchi; singura care rămânea în picioare în biserică, dar cu capul plecat, în semn de evlavie și respect (de la care nu a abdicat niciodată), era bunica; pentru mine și momentul acesta era teribil de interesant, pentru că, pe sub ochi, cu capul plecat, puteam urmări ce fac toți cei aflați în genunchi. Înțelegeam că unii erau parte la importanța momentului, alții păreau cu gândurile răvășite, aiurea, alții „se spionau” reciproc, mai ales tinerii, exact cum făceam și eu!

Uneori ridicam capul și-mi priveam bunicul care, foarte rar, îmi zâmbea discret de sub barba scurtă și frumos îngrijită; era întotdeauna impecabil, iar eu știam și că mirosea teribil de bine a parfum bărbătesc de calitate (nici nu știu în timpurile acelea de unde îl cumpăra); cert este că a fost întotdeauna extrem de pedant!

În mijlocul bisericii, cu potirele în ambele mâini și cu descălul care-i ținea Evanghelia, bunicul oficia legătura acestei lumi cu aceea de Sus; era un moment de liniște adâncă, tulburătoare, în care simțeam cum întreaga adunare respira agățată de cuvintele lui care vibrau! Lui, parcă îi creșteau aripi invizibile și nu m-aș fi mirat să-l văd levitând ca în tablourile lui Chagall.

Venea apoi rândul acelor bilețele de hârtie pe care bunicul le primise la începutul slujbei, le ținea în mână și citea niște nume: înșiruirea numelor acestea, care, pentru mine nu reprezentau inițial prea mare lucru, crea emoție, emoția o simțeam pentru că bunicul parcă le rostea cu sufletul pe buze. Ușor, ușor, deveneam captivă într-o lume împărțită, aveam să aflu, între vii și morți. Se crea o insulă a purității, născută în răspăr cu lumea pe care o trăiam afară, o insulă cu personaje scrise pe bucăți de hârtie, o lume ce nu s-ar fi ivit dacă nu ar fi fost hârtia. Sunt sigură acum că în astfel de momente se șlefuieste sau se obturează definitiv, lentila prin care se întrevede spiritul.

Scena cititului biletelor, despre care ulterior am aflat că se numesc pomelnice, se relua la finalul slujbei. De astă dată erau numiți „în auz”, doar cei care se aflau deja în lumea Cealaltă, prin urmare, am înțeles că pomelnicul e un bilet de intrare într-o cu totul altă dimensiune!

Slujba se încheia cu predica în care bunicul rostea rotund și limpede cuvinte pline de sens și chiar purtătoare de soartă. Simțeam că vorbele lui erau, simultan, sfaturi de mare răspundere, dar și de mare încredere în oameni, căci un preot umbla la țesătura intimă a fiecărui individ și fiecare are acel ceva care nu poate fi sistematizat. Urma binecuvântarea, bărbații erau miruiți și apoi urmau femeile. Scena continua cu sărutatul mâinii preotului, dar și a bunicii mele, Maica preoteasa, care își păstra spațiul intim ținând mâna întinsă, nu ostentativ, ci firesc, dar „suveran” în același timp. Cred că era forma ei de protecție, dar și de autoritate, deși sufletul ei mai degrabă îmbrățișa, decât excludea (.....).

Soarele pătrundea prin ferestrele bisericii la fel de discret, ca întotdeauna, poate chiar mai discret, fiind mijlocul toamnei. Mama se mișca în biserică cu o

deprindere organică, pregătind slujba de pomenire a bunicilor mei. Stăteam în același colț al bisericii ca în urmă cu zeci de ani, și o priveam cu admirație pentru fermitatea fără ofensă și pentru toleranța nefirească ce au caracterizat-o toată viața.

Slujba începuse, și, recunosc, mi-a luat ceva timp să mă dezmeticesc, să-mi urmăresc gândurile, să privesc oamenii adunați, să urc spre ordine, armonie, absolut. Trăiam stări ciudate, mi se părea nefiresc ca în această biserică din Câmpulung Muscel nu oficia slujba bunicul meu, ci un cu totul alt preot, mult mai tânăr, cu altă voce, cu alte straie. Și, deodată, am văzut razele soarelui palid, că ajunseseră la strana bunicii mele. Ea nu mai era. Dar o vedeam.

TIMPURI PIERDUTE, AMINTIRI REGĂSITE

Anca Negrescu

La București

În clasa a 5-a, ajunsă la București în casa bunicii, eram la comun cu familia unei îndepărtate mătuși, plus o familie care ocupa camera despărțită de a noastră printr-o ușă cu geamuri, mascată de ambele părți de groase draperii, care de altfel nu puteau estompa discuțiile, zgomotele. Mătușa în schimb, avea două camere care au devenit trei, după lungi intervenții în vederea obținerii bucătăriei ca dormitor al Marinei, fata ei, studentă la engleză. Astfel, bucătăria a ajuns la subsol.

Viața cu bunica, femeie frustrată de pierderea averilor și de umilința de a vinde nimicuri într-o dugheană din Cotroceni, a fost agitată și amară până în anul patru de facultate, când după o aprigă dispută, mama a decis să cumpere un apartament.

Pe străzile cu nume de doctori din Cotroceni, locuiau și se jucau o puzderie de colegi, de familie bună, citiți, care învățau la Școala generală no. 150 pe Ardealului. Fetele, frumoase, deștepte și točilare, băieții, zeflemitori, arătoși, sportivi, inginerii și doctorii de mâine, majoritatea luând drumul liceului Lazăr.

Iarna mergeam la săniuș pe dealul Academiei Militare. Vara în același loc, în găști preferențiale, povesteam până seara la lumina colorată și schimbătoare a fântânilor arteziene, așezați pe marginea lor. De obicei, adunarea se făcea în curtea vechiului bloc, bine întreținut de altfel, unde Pușa, Sorina și Irina nu stăteau la îndoială și cu voie bună, sporeau banda fântânilor arteziene.

Adesea, pe când iernile durau patru luni, începând cu ploii urmate de ninsori abundente, înghețuri și dezghețuri

Ghidată, probabil, de un ideal al autorității, niciodată, până în momentul acela, n-am îndrăznit să mă apropiu de strana ei. Și, deodată, auzindu-i numele pomenit, mi-am dat seama că, pentru a obține continuitatea, e nevoie de oameni ai continuității și am pășit, timid, cu pași mici și șovăielnici spre strana ei, ocupând, după aproape cincizeci de ani, un loc care fusese, pentru mine, o insulă a unei ființe alese, încrezătoare în valorile umane, precum bunătate, vrednicie, autoritate și cinste. Când am ieșit la lumina zilei, mi-am zis că pomelnicul e prilejul de a iubi hârtia care a intrat în compoziția sângelui meu uman și literar, în lumea în care există doar consimțământul interior.

până când natura se împodobește cu vestimentele colorate ale primăverii, Pușa, însoțită de mine, patinam în îmbulzeala patinoarului Floreasca.

În schimb, amândouă, ofeream celor patru anotimpuri, antrenamentul în atletism la stadionul Progresul. Se-nțelege că toate au continuat și la liceu, unde colega mea de bancă, era colega de generală, Pușa.

Crescând, au apărut prietenele băieților și prietenii fetelor aduși din alte cartiere. Așa a apărut Liviu de pe Lacul Tei, elev în clasa a zecea, eu fiind proaspăt admisă la liceul Lazăr. Zilnic mă conducea acasă, unde bunica, vigilentă, îmi aștepta întoarcerea acasă.

Așternând aceste rânduri, mi se redeșteaptă amintirile primilor pași la liceu, când băieții din clasele zece, se interesau de fetele proaspăt admise. Parcă îl văd pe Claudiu, apărând în ușa clasei mele. Biletele lui, cu frumoase caricaturi, desene și poezii, mi-au înflorit buzunarele uniforme, sfârșind în parte, în toaleta de acasă, până când, mama, împingând ușa, remarcă biletul și clipind semnificativ din ochi, zise cu blândețe și simplu :

– Aceste bilete îți vor aminti de frumoasele vremuri ale tinereții și liceului. Trebuie să le păstrezi, spuse ea și luându-mă în brațe, mă sărută cu multă căldură. Blânda ei melancolie, m-a făcut să înțeleg că cea mai bună prietenă a mea, este și va rămâne, mama.

VERSURI – Marcela Straua

PRIMĂVARĂ

Verdele pădurii mi-a furat privirea,
Mă-mbăt în culoare, sorbind clorofilă,
Înmugurește, renaște fericirea,
Pentru prima oară, -n parfum de zambilă

Mă-mbăt, inspirând parfum de primăvară
Din livezi și zumzet de-albine, ascult,
Fiorul pământului l-am simțit, iară,
Întâi murmur de izvor și- apoi tumult.

Gâzele-au prins viață, au ieșit-n convoi
De sub coaja de măr, împânzind tulpina,
Plimbându-se voioase, înainte și-napoi,
Așteptând, să-nflorească, toată grădina.

Și sufletul visează, că-i adolescent,
Naiv, plin de candoare, cu dorul puhoi
Plutește împăcat pe-anotimp, în torent
Spre marea iubirii, împărțită la doi.

LACUL NAȘTE NUFERI GALBENI.

Gândurile toate-s mănunchi de-ncântare
Fascicul de lumină cu izvoru-n soare.
Pe mal, printre trestii, căzută-s în visare
Pe un colț de rai, privesc dincolo de zare.

Lacul naște în spumă undă după undă
Concentrice cercuri, ridică și-afundă
Nuferi galbeni care plutesc-n derivă
Și se unduiesc într-o mișcare lascivă.

În oglinda lacului norii se admiră
Aplecate-s trestiile, părul și-l răsfiră
Soarele, încet, s-ascunde dincolo de deal
Un luntraș, trăgând de vâsle, se-ndreaptă spre mal.

DE DRAGOBETE

Crezi c-ai putea să fii mereu un Dragobete?
Dăruind iubirea ca pe flori, în buchete
Sau în mărgelile colorate pentru fete.
Un curcubeu, care-n iubire, să se-mbete?

Sărutul cu parfumul florilor de munte,
Murmurând vrăjit să-l pui pe ochi, pe frunte
Dragostea și inima legate-n punte
Chiar când pletele aurii au sclipiri cărunte.

Cu stelele alai pe cerul de catifea
Dragobetele, luna, făclie o purta,
Visul se-mplinea și mireasa-și găsea
Iubirea lor, chiar și cerul o aplauda.

La gât îi atârna șirag ca amuletă
Aleasa, spre altar , pășește, o egretă,
Uniți de sentimente, mână în mână
Pe-o cărare abruptă pornind împreună.

LA MULȚI ANI, MAMĂ!

Pun sentimente - ghiociei,
Și le-mpletesc în mărtișor
Cu dragoste, e un crâmpei
Din anotimpul florilor.

Și-n cupa unui ghiocel,
Cadoul tău, este firesc,
Îl vei găsi, e un cercel,
Cu poțiunea: „TE IUBESC !”

Șnuru-i făcut cu credință,
Cu alb și roșu-i colorat,
Am pus-n coș, recunoștință
Din sufletu-mi imaculat.

Și cu martie odată,
Vine pe aripi de dor,
Și urarea mea curată:
„La mulți ani” ș-un mărtișor!

ÎN APRILIE George Filip

ÎN APRILIE

Motto:

“a!.. bună dimineța primăvară,
iar proaspătă te-ntorci în țară.
tu fragedă și ea întinerită;
în țara cu răspântii verzi,
fii binevenită!”

de Tudor Arghezi

mă duc cu sufletul plin de venin
și vin ca o frumoasă primăvară.
cine îmi umple viața cu senin?
desigur: este dorul meu de Țară.
acolo este patria de dor.
acolo este Marea mea ce cântă.
acolo - centenarul tricolor
cu oamenii alături se frământă.
aprilie...un anotimp cu flori
în care mieii tineri vin să pască.
românii mei - prin timp cutezători
veghează Țara mândră să rodească.
un nume am, e românesc și sfânt.
lângă Ceahlău adun din Olt putere.
ca țara mea nu-i alta pe pământ,
din ea culegem faguri de avere.
în hore mă încing - ca musafir.
la nunțile frumoase mușc din pâine.
de fetele-crăițe nu mă mir
și mult regret că i-ar pleca-voi mâine.
mă duc în lumea mare, mi-a fost dat
să emigrez cu dorul meu...departe.
cu tușuri de poet - român curat,
o să-mi adun iubirea într-o carte.
scrisul rămâne - eu mă duc hai-hui
dar sufletu-mi va plânge-n pragul Țării.
printre străini - prin țara nimănui,
APRILIE...nu mă va da uitării...

CU APRILIE-N SUFLET...

*

un muguraș, din ramu-i infantil,
sună spre viață verde...și febril
și-i răspund eu – alt mugur, mai matur,
ce știu cum este viața prin prejur:
– sună copile...te rugăm să suni,
să facem împreună rugăciuni
și...prigonind acești viruși spre cer,
să îi îmbălsămăm cu lerui-ler...
și noi suntem tot muguri...muguraș.
închiși prin case nu primim răvaș.
coronavirus ne-a tăiat la toți
accesul spre părinți...copii...nepoți.
tu...muguraș, simbol de veșnicii,
ne bucurăm în case să ne vii.
e primăvară...tu vei da în floare
și-ai să aduci pe lume blândul soare.
drag muguraș, tu sună să ne-aduni
în evlavii de psalmi și rugăciuni.
coronavirus va pleca-n infern.
mugur de viață – tu rămâi etern...

POEZII BASARABENE

Lilian Curevici

PÂINEA DE PE MASĂ...

...Doamne, pâinea de pe masă
Eu din suflet o cinstesc,
-E ca Soarele, frumoasă,
E ca îngerul ceresc.

Doamne, pâinea de pe masă
Ostenită-i prin sudoare,
De la plug și de la coasă
Pân-la coacerea-n cuptoare.

Doamne, crește pâinea bună,
Dă-le-o tuturor fărâmbă
La o masă când s-adună,
-Toți venit-am din țărână...

...Sfântă-i pâinea de pe masă,
Plămădită-n lacrimi grele,
Pentru cei plecați de-acasă,
Lăsând mamele-n durere...

Doamne, iartă-ne plecarea,
Căci greșiți suntem cu toții,
Trecem rar să vedem valea
Luminată-n miezul nopții...

Doamne, lasă-ne durerea,
Că-i a noastră, pe dreptate,
Ea ne este mângâierea,
E și soră, e și frate...

...Doamne, crește pâinea bună,
Dă-le-o tuturor fărâmbă,
La o masă, când s-adună,
-Toți pleca-vom...în țărână...

VERSUL...

...A mai trecut o zi, mă trec puțin și eu,
O clipă rătăcită în largul Univers,
Un iureș dat de Domnul în calendarul meu
Mă-ndeamnă către pană, mă-ndeamnă către...vers.

A mai căzut o stea, încet mă urc și eu,
-Pământu-mi pare mic, iar Luna mă amuză,

Aș tot zbura spre stele, luând și versul meu,
Dar e cu neputință! - rămân fără de muză...

Ah! Versul meu de ieri, ah!... veșnica mea muză,
Mereu mă țin legat de tot ce-i pământesc,
Părea că mi-e sortit! Și-al codrului cea frunză
Mă vrea în dans cu dânsa, cu ea să ruginesc...

Mă zbat mereu spre astre, vreau desigur cerul,
Chiar dacă-n suflet arde și știu – nu-i omenesc,
Mă strigă nu doar pana, mă strigă pân-și crezul,
-Ce este dat de Domnul, urmează să trăiesc...

...E straniu mult destinul, să fii pe Terra singur,
Înconjurat, dar parcă.... veșnic solitar...
Din toamnă-n toamnă, codrul mă învește-n frunză,
Să-i mai rămân de veghe pe...următorul an...

PRINTRE NORI...

...Ne poartă gânduri, din cele mai grăbite,
Indiferent de vremea ce-i pe-afară,
Tot urcă-n ceruri, spre raza cea fierbinte,
Uitând de griji, nevoi și de povară.

„Mai încercăm, mai este timp!”... - ne-ar spune
În șoaptă, cineva, de prin culise,
Fără a crede-n fapt ceea ce spune -
Că-n viața sa, vreodată, nu...murise.

O fi atât de greu a înțelege?
-Nici când vom cuceri un Univers,
Doar astre, galaxii putem culege
Și-atunci doar...căutându-le în vers.

Vom căuta, mereu, ținând privirea
Doar printre nori, voind să regăsim
O dragoste pierdută și iubirea
În Universul veșnic și sublim...

...Ne poartă gânduri, urcăm și noi cu ele,
Argintul plouă-ntr-una, tot sclipind,
Noi, visători, privim mereu spre stele
-Un Univers a îmblânzi-ncercând.

PIOASE GÂNDIRI

Melania Rusu Caragioiu

Câteva date biobibliografice ale autoarei,

Inginer, publicistă, scriitoare, poetă. Liga Scriitorilor România, Asociația ASRAN-Canada. Bibliotecar atestat, lucrând la fond documentar BJT-Timișoara, 1974-1988. Vicepreședintă ASRAN, vicepreședintă Cenaclul epigrafiștilor-Montreal. Redactor șef STARPRESS-Canada. Ambasador numit de unii scriitori, între care Corneliu Leu, Ligya Diaconescu - Revirimentul Limba Română. Membru fondator, Cenaclul francez „Anneau poétique”, Montreal--Canada, Autoare a 21 cărți. Numeroase diplome, premii. Prezintă în interviuri, dicționare, atestări. Redactor din diaspora a patru reviste din România, este protagonistă într-un film documentar Universitatea UQAM. A jucat și în filmul american „The Head in the Clouds”, reluare, filmare în Montreal 2005, în două roluri „mut”, „Menajera” Charlizei Theron și „Statuia”. Pentru merite de benevolat este inclusă în „Fișier pentru merite deosebite, Muzeul emigrației”-Halifax-Canada.

O, DOAMNE, DOAMNE,

Și ca bătrânul Iov, Îți mulțumesc, o, Doamne,
Pentru tot ce mi-ai dat de-a lungul vieții, Doamne!
Dar, ca un Iov ce crede în suflet nemurirea
Ce veșnică ne-așteaptă dincolo de mormânt,
Te rog ca niciodată, Tu, Doamne, să n-ai seama
Văltorilor din mine, ce mă fac păcătoasă!
Te rog să-mi alini mintea și sufletul din oase,
Să-mi netezești cărarea, să fiu fără păcat;
Doamne, Tu dă-mi un cuget, un cuget nepătat.
Mi-ar fi atât de bine de-aș risipi iubire,
O pură armonie și zâmbet peste fire,
Și lumea împrejur-mi să fie calmă, blândă,
Și să trăim în pace și-n rai fără osândă.
Răstrânge, Doamne Mare, peste pământ iertare
Și-nvață-ne, Tu, legea, din nou pe fiecare
Și cu milostivire primește-ne la sân!
O, Doamne, cer iertare și roaba ta rămân.

FACĂ-SE VOIA TA

Și iarăși Îți scriu Ție, Doamne;
Ție, facă-se voia Ta, în toate !
Mă mulțumesc și cu picăturile de iubire,
Pe care mi le dai de la pământeni...
Principalul este că Tu mă ierți
Și mă iubești, având grijă de mine
Și de ai mei...
Oare ce se întâmplă în acest moment
Cu noi, cu mine?
Cu ce oare, ne pierdem timpul prețios,
Care ar trebui să fie rugăciune, zâmbet,
Fericire, vorbă caldă și alinare ?
Curge în valuri vinul cel transformat în otravă,
Vorbele cele calde înghețate în zborul veșniciei...
Ochii privesc goi, așteptând un semn de revenire
A frumoaselor clipe de odinioară, dar,
Căldura soarelui se stinge,
Apele duc povestea mai departe;
Unde oare ?

TATĂL NOSTRU

Tatăl nostru cel din cer,
Te iubesc, mereu Îți cer
Ajutor în fiecare clipă.
În viața-mi plină de risipă
Dau din sufletul meu plin
Tuturor, dar uit de Harul Tău divin.
Uneori tristețea mă ocolește,
Atunci pun întrebarea -dilemă:
Oare, El mă iubește ?
Uit adesea că iubirea pământescă este fragilă;
Te amăgește puțin dar deseori este mințită...
Ceea ce, Tu, Doamne, mereu și sățios ne dai,
Este iubirea profundă, izvorâtă din rai,
Iubirea care cuprinde înviorând ca un foc,
Tot ce mâna ta eternă a clădit într-un tot.

CHIPUL TĂU PE MIILE DE FEȚE

Cât de mult îți mulțumesc, Bunule Părinte,
 M-ai trezit, m-ai ajutat
 Și la ruga mea ai luat aminte.
 Stăteam în cumpănă și nu aveam un drum;
 Tu m-ai luat de mână, Te recunosc acum.
 Îmi venea atât de greu să pășesc
 Și nici un pas nu-l puteam face fără să greșesc...
 Mi-ai lămurit mintea cu Harul Tău Sfânt;
 Doamne, vezi-ne pe toți, cei păcătoși, de pe pământ,
 Îndeamnă-ne la credință și pace,
 Ajută-ne să le îndeplinim ! Singuri n-o putem face...
 Azi am văzut cât de mare este măsura mâinilor Tale
 Și drumul spre izbăvire, ce se desface în cale.
 Am văzut națiile rugându-se cu blândețe;
 Chipul Tău se vedea aurit pe miile de fețe!
 Doamne, fă o unică lume în credință
 Și îndreptării noastre dă-i drept de câință.
 Tu ne iubești, blânzi, cuprinși de pocăință,
 Fiindcă Tu ne-ai creat, ne-ai plămădit în ființă.
 Îți mulțumim Ție, Bunule, al nostru Părinte,
 Iartă-ne pentru trecutul păcătos și ajută-ne să pășim
 înainte

OUĂ - NCONDEIATE

Copile al pământului, gândit-ai tu, oare,
 De ce-ți plac ouăle încondeiate?
 De ce savoea lor din zilele Învierii
 Îți dă sațietatea păcii și-a îmbunării?
 Cine a îndemnat-o pe mironosiță să poarte-un coș cu ouă?
 Vreun înger i-a zis să lipească acel coș de Cruce...
 Ca să nu se răstoarne?
 Nu! Ci ca să prăznuiești tu Paștele cu ouă înroșite!

Când Iosif din Arimateea aduna picăturile de Sânge Sfânt,
 Plângând amar lângă Crucea Calvarului,
 S-a pecetluit pentru totdeauna roșul vieții,
 Al triumfului, al iertării.
 Viața pământească a Salvatorului
 S-a scurs în perle sacre și peste ouăle din coș.
 Unele au devenit roșii, altele cu stropituri de divin...
 Bunica și-a amintit de două mii de ani, mereu...
 Și-a amintit jalea Maicii Preacurate și a mironosițelor,
 Care au văzut ouăle înroșindu-se de Sângele iertării...
 Ele auziseră despre o Răscumpărare,
 Dar apostolii nu știau să le-o tălmăcească;
 Ei erau înfricoșați de ce văzuseră
 Și de cele ce așteptau să vie...
 Dar trecură două zile și în a treia s-a luminat zarea.
 Iisus, cel pironit, bătut și scuipat
 Strălucea Înviat, mai tare decât lumina soarelui !
 El binecuvânta;
 Iar binecuvântarea Lui de atunci,
 Mereu am simțit-o
 De Paște și omniprezentă...

SEARĂ DIVINĂ

Frumoșii îngeri din icoana serii
 Surâd din ochii limpezi ca mărgeanul,
 Așteptând clipa sfântă-a Învierii.
 E-atâta pace-n sălcii înflorite,
 Și osanale cresc de pretutindeni,
 Slăvind mâinile ce-au fost pironite...
 Creștinul pleacă fruntea la pământ,
 Știindu-se-n păcate îngropat,
 Dar astăzi, gol este mormântul sfânt,
 Și îngerii spun: „Hristos a Înviat!”

LA CEAS DE SĂRBĂTOARE „GLIA DE AUR”, de MELANIA RUSU CARAGIOIU

După împlinirea vârstei, recent, de nouăzeci de ani, am constatat că mi-am neglijat ieșirea în lume, mai rar, prin cărțile mele apărute.

În ultimii zece ani m-am dedicat Revirimentului Limba Română aproape exclusiv.

Despre mine și despre cea mai concludentă carte a mea tratând acest subiect, vă trimit un material semnat de Scriitoarea și Jurnalista Veronica Bălaj, RTVR-Tișișoara

Volumul Glia de aur, Editura Singur, 2015, autoare Melania Rusu Caragioiu,

Prezentare de Veronica Bălaj

Înainte de orice, se cuvine a ne opri măcar secvențial asupra cv-ului autoarei întrucât, este semnatara multor volume citite atât în România, țara sa de dor, în Diaspora,

cât și în Canada, țara care a adoptat-o sufletește. Distinsa doamnă, care privește lumea de la înălțimea venerabilă de nonagenar, are o vastă biografie literară care, dacă ar fi alcătuită în detaliu, ar solicita paginile unei broșuri cu număr considerabil de pagini. Ne vom referi așadar, numai la câteva, foarte puține puncte ale acestei... cărți de vizită. Atât cât să susțină afirmația că, avem în atenție o personalitate tenace, iubitoare de limba română și literatură, un exemplar al diplomației exercitată prin cuvânt poetic și prin dragoste de țară.

Doamna Melania Caragioiu, cu studii liceale la Școală de maici și apoi studii universitare, a onorat două profesii, dintre care una, am putea s-o numim, arta literară. În România, lucrând între cărți, la Biblioteca Județeană Timiș, a putut să se îmbogățească spiritual cu toată ușurința. Firește, chemarea pentru literatură și-a aflat un teren

propice. A obținut numeroase diplome la concursurile de profil, a publicat versuri în revistele vremii, debutul fiind în cunoscuta revistă *Orizont*, 1979. În timp, s-au adunat volume scrise în diferite genuri literare: haiku-uri, versuri clasice, proză, sonete, povești pentru copii, epigrame.

Dacă rămânem pe același palier al distincțiilor, diplomelor, medaliilor, trebuie să ne oprim și asupra activității sale prodigioase, desfășurată și pe tărâm canadian, la Montreal, unde a ales să se stabilească după 1989. Diferitele distincții obținute atestă implicarea sa în promovarea culturii și limbii române și dincolo de fruntariile țării. Am tot numărat peste 30 de diplome, și am remarcat de asemeni că, figurează în *Enciclopedia canadiană* semnată de C. Fornade. Membră în asociația *Femmes du Monde*, prezentă în 20 de antologii și în volumul *Milenarium*, în *Enciclopedia scriitorilor români din întreaga lume*, semnată de Traian Vasilcău și Academicianul Mihai Cimpoi, a primit în 2018, Medalia Jubiliară, din partea tuturor Asociațiilor culturale românești din Montreal, cu prilejul sărbătoririi Centenarului României, 1918-2018. De asemeni, activă în acțiunile Zilei Limbii Române, inițiatorul acestei sărbători internaționale, Corneliu Leu, numind-o „ambasadoarea” proiectului pe tărâm canadian, obține pe bună dreptate „Diploma de Excelență pentru întreaga activitate, STARPRESS, 2016, Directoare Ligya Diaconescu. Evident, va publica în diferite reviste din țară și străinătate, în unele devenind și membră în colectivul de redacție. Scribe în special în renumita revistă „Destine literare”, coordonată de un alt remarcabil propovăduitor al culturii române în diaspora, domnul Alex Cetățeanu. Importantă este desigur, implicarea sa în toate activitățile culturale românești din Montreal dar nu numai. Menționăm doar, înființarea aici de către dânsa împreună cu doi colegi din Quebec, a unui cenacul literar în limba franceză *Anneau poetique* 2003 și tot admirabil este că, de aproape 20 de ani colaborează și cu Cenacul în limba română, iar din 2019, este Vicepreședintă și membru fondator al deja renumitei Asociații a Scriitorilor Români din America de Nord, ASRAN.

Între volumele semnate de doamna Melania Rusu-Caragioiu menționăm înainte de a ne referi la unul anume ales, intitulat sugestiv, *Glia de aur*, notăm alte câteva titluri: *Pe igliță*, sonete, Editura Singur, Târgoviște, *Epigrame* pocăite, Editura Mirton, Timișoara, *Haiku-uri*, poeme într-un stih, Editura Napoca Nova, Cluj Napoca, și numărul lor poate continua dar, nu o inventariere a titlurilor scrise cu numele său arată întreaga sa polivalență.

Ne-am propus a avea în atenție, în cele ce urmează, referiri la volumul *Glia de aur*, Editura Singur, 2015. Desigur, în limitele spațiului publicistic.

Cartea în discuție, are o condiție grafică elegantă, cu intenția reușită de altfel, de a fi un exemplar bibliofil, cu toate elementele specifice: ex-librisul personal, caseta pentru numele celui care va deține cartea, referință justificată, știind că domnia sa a lucrat la secția de cărți rare și de patrimoniu, a Bibliotecii Județene Timiș, care deținea până în anii 1988, 400 000 de unități bibliografice, între care nenumărate bibliofile. Prima imagine redă efigia zimbrului de la Mănăstirea Putna, poemele fiind fiecare, o mică istorie a

plaiului său natal, după cum mărturisește ea însăși. Așadar, din start, se prefigurează nota definitorie a volumului în atenție, anume, coordonată afectivă față de țara străbună. Trimiterile spre această zonă sunt transparente, pline de lumină, cu ritmare de cânt, mai ales în ton baladesc. Structura volumului este alcătuită din 10 capitole cu titluri de asemeni bine conturate. Fără echivoc, se vorbește de țară și strămoși, de paloșul vechi, de oșteni viteji, buciom cu glas de miere, sau de hrisoave, omagiu adus conceptelor de credință, tradiție și neam. Versurile de început sunt borna care indică direcția, mai exact spus, plaiul străbun, țara. Dor de țară cin'te știe /Simte căpătâiul greu /Și duios strecoară-n suflet /Gând sfios, tu plai al meu.

Titluri ca: *Plai de victorii*, *Plai străbun* și *plai de vis*, *Dacia felix*, (capitolul al -II-lea), este ilustrat cu versuri pe aceeași notă acordată afectiv, admirativ: *Cântă-n văile adânci/Doina visurilor dragi*. Sau: *Portrete pastelate*, (capitolul al-3-lea), *Istorie neclintită*, (capitolul al-4-lea), ne prilejuiește un excurs poetic de o tandrețe și o luminozitate aparte. Nimic tulburător. Totul sugerează bucurie, apartenența la un spațiu edenic. Munții sunt frunțile unor oglinzi de bazalt, trecutul nu este deloc întunecat, hotarele țării au borne de vitejie, timpul se strecoară majestuos prin porțile istoriei plaiului străbun. Figuri de luptători, Horia, Cloșca sau Crișan, au parte de o portretizare lirică, plină de aceeași tandrețe specifică versurilor care se pot asemăna cu limpezimea unui izvor. Tonalitatea de baladă vine să sublinieze specificul, emblema națională. Remarcabil este capitolul *Rus Porfir Americanu'*, numele aparținând bunicului autoarei, evocat admirabil. Emigrant la vremea sa, în mult atrăgătoarea Americă, oricâți bani avea, tot acasă și-a dorit să se întoarcă. Versurile întregului volum încheagă o suită de nuanțe ale iubirii de neam și plai, de tradiții și de limba maternă. Într-un întreg numite, simțăminte de iubire pentru țară. Nu prea ne lovim de asemenea destăinuiți astăzi. Mai ales în versuri. Multora li se pare demodat, li se pare prea patetic să pomeniști de asemenea sentimente.

Cinste autoarei că le dă tuturor o lecție de recunoaștere a valorii rădăcinilor, a tradiției care ne aparține. Nu este nici o greșală să fie recunoscută: Voi toți și toate acestea și altele ce-au fost și-au să fie/Sunteți țara mea de ieri, de-acum și de mâine.

Capitolul final din carte, *Addenda*, este plecaciune și închinare în fața limbii materne, limba română. Totul fiind relatat cu iscusință, aducând în prim plan figura inițiatorului sărbătorii limbii române, pe regretatul Corneliu Leu, cu care, autoarea a colaborat neobosit. De reținut că s-a implicat și a supervizat consultativ împreună cu Eva Halus, traducerea în limba engleză a unui film despre semnificația Sfinxului din Carpați și, de asemeni, a mediat traducerea în engleză a Imnului limbii române, pus în circulație tot de către Corneliu Leu. În acest capitol final, notează spre neuitare și invitația de a cunoaște un alt proiect al neobositului Corneliu Leu: *Cineliteratura*, denumire ușor descifrabilă; intenția prelucrării cinematografice a lucrărilor literare.

Cu volumul *Glia de aur*, Melania Rusu -Caragioiu, semnează o declarație de iubire pentru neam și țară.

ISTORIA BISERICESCĂ

Viața Sfântului Efrem Sirul – Preot Liviu Alexandrescu

Sfântul Efrem Sirul s-a născut în jurul anului 306, în localitatea Nisibe; astăzi, localitatea natală a sfântului se numește Nusaybin și este așezată în provincia turcească Mardin, aproape de granița cu Siria. Se crede că părinții săi erau creștini. În localitatea natală a sfântului se vorbeau mai multe limbi, dialecte ale limbii aramaice; comunitatea creștină din Nisibe folosea mai ales limba siriană.

Potrivit tradiției creștine, Evanghelia a fost propovăduită aici de Sfinții Apostoli Tadeu și Mari, doi dintre cei 72 de ucenici ai Mântuitorului. În anul 298, când perșii cedează orașul Nisibe romanilor, aceștia din urmă erau conduși de împăratul păgân Dioclețian; aprigul luptător împotriva creștinilor îi va persecuta mult pe creștinii din Nisibe.

Primul episcop de Nisibe a fost Sfântul Iacov (290-338) care, în anul 325, participă la Primul Sinod Ecumenic, ținut în Niceea. Cuviosul Efrem a fost botezat încă din copilărie, mai apoi, drept părinte îndrumător avându-l pe sfântul episcop, a fost hirotonit diacon la o dată incertă. Drept ascultare, cuviosul a început a scrie imnuri teologice și comentarii biblice.

Școala teologică din Nisibe a fost înființată în secolul al IV-lea, probabil de către Sfântul Efrem Sirul, la aceasta predând el însuși, câțiva ani buni. În anul 410, scaunul episcopal din Nisibe este ridicat la rangul de mitropolie, având la acea dată șase episcopii sufragane.

Odată cu Sinodul Ecumenic de la Efes, din anul 431, nestorienii se grupează la Edessa. Închiderea însă a Școlii teologice din Edessa, printr-un edict imperial, la dorința arhiepiscopului Cyrus, îi determină pe nestorienii să se retragă la Nisibe, unde înființează o altă școală, sub patronajul episcopului Barsuma. Temeliile doctrinare ale Școlii din Nisibe erau cele propuse de Nestorie, Diodor din Tars și Teodor de Mopsuestia. Începând cu secolul al V-lea, episcopii din Nisibe au fost nestorienii, orașul devenind centrul teologic al nestorienilor din Persia.

Începând cu anul 337, după moartea Sfântului împărat Constantin cel Mare, perșii încep să atace marginile imperiului, drept pentru care vor și asedia de mai multe ori cetatea Nisibe. După moartea împăratului păgân Iulian Apostatul, tronul imperial a fost încredințat lui Iovian, un creștin niceean. Nemaifăcând față presiunilor persane, acesta a încheiat un tratat de pace cu împăratul perșilor, în urma căruia romanii renunțau la cetatea Nisibe, iar perșii dădeau voie tuturor creștinilor din oraș să plece liberi. Astfel, în anul 363, când orașul Nisibe este cedat perșilor,

Sfântul Efrem se mută în Edessa, împreună cu un grup de creștini conduși de episcopul Avraam.

Edessa era un oraș în care se vorbea cursiv limba siriană. Având peste șaiszeci de ani, pe lângă misiunea de profesor la Școala din Edessa, vrednicul Efrem a primit și nespusul har al Preoției. Astfel, deoarece în oraș erau adunate nenumărate religii păgâne, Sfântul Efrem a fost luminat de Dumnezeu să scrie un număr însemnat de imnuri în apărarea dreptei credințe.

Sfântul Efrem Sirul a scris numai în limba siriană. Sozomen spune că Sfântul Efrem a scris peste trei milioane de versuri. Din scrierile sale s-au păstrat peste patru sute de imnuri. Pe lângă nenumăratele scrieri lirice, sfântul a scris și omilii în versuri. Scrierile în proză sunt comentarii biblice (Facere, Ieșire, Faptele Apostolilor, Epistolele Sfântului Pavel) și apologii împotriva ereticilor vremii sale.

Într-una dintre călătoriile sale, Sfântul Efrem Sirul l-a întâlnit pe Sfântul Vasile cel Mare, ierarhul din Capadocia. În anul 372, regiunea fiind cuprinsă de secetă și foamete, Sfântul Efrem organizează ajutoarele în cetatea Edessa.

În data de 9 iunie 373, înconjurat de un număr însemnat de călugări și pustnici, care veniți din mănăstiri, care din pustie și peșteri, Cuviosul adoarme în Hristos. Celor adunați lângă patul său, Sfântul Efrem le lasă un testament prin care îi roagă insistent să nu îl îngroape cu ceremonii fastuoase, ci simplu, în cimitirul săracilor, iar în loc de flori și miresme, să îi dăruiască rugăciunea lor.

Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul este binecunoscută în centrul cultului religios al Bisericii noastre:

„Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire și al grăirii în deșert, nu mi-l da mie (o metanie).

Iar duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei, dăruiește-l mie, slugii Tale (o metanie).

Așa Doamne, Împărate, dăruiește-mi mie ca să-mi văd greșalele mele și să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat ești în vecii vecilor. Amin (o metanie).

Și după rugăciunea aceasta, se zic aceste patru stihuri:

Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului (o închinăciune).

Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul (o închinăciune).

Cel ce m-ai zidit, Dumnezeule, mântuiește-mă” (o închinăciune).

Fără de număr am greșit, Doamne, iartă-mă (o închinăciune).

Această rugăciune se repetă de două ori!

Rugăciuni începătoare (în toată vremea)

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, Care pretutindenea ești și toate le îplinești ; Vistierul bunătaților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiești întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi (de trei ori) .

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău.

Doamne miluiește (de trei ori) ,

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ. Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi, și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne

izbăvește de cel rău. Că a Ta este împărăția, puterea și mărirea, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune la intrarea în Biserică

Intra-voi în casa Ta, închina-mă-voi în Biserica Ta cea sfântă, întru frica Ta, Doamne, povățuiește-mă pentru dreptatea Ta, pentru vrăjmașii mei, îndreptează înaintea Ta calea mea. Amin!

Rugăciunea la icoana Mântuitorului Iisus Hristos

Preacuratului Tău chip ne închinăm, Bunule, cerând iertare greșelilor noastre, Hristoase Dumnezeule, că de bună voie ai primit a Te sui cu trupul pe cruce ca să scapi din robia vrăjmașului pe cei ce i-ai zidit.

Rugăciune la icoana Maicii Domnului

Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ești izvorul milei, învrednicește-ne și pe noi milostivirii tale. Caută spre robul tău cel păcătos. Arată-ți puterea, ca întotdeauna. Căci nădăjduind întru tine îți strigăm, cum oarecând ți-a strigat Gavriil, mai-marele voievod al celor fără de trup: bucură-te!

ANUNȚ: PROGRAMUL SLUJBELOR DE SĂRBĂTORI

17 aprilie	Intrarea Domnului în Ierusalim. Utrenie-9:00, Sfânta Liturghie-10:00
18 aprilie	Denie Spovedanie-19:00
19 aprilie	Denie Spovedanie-19:00
20 aprilie	Denie Spovedanie-19:00
21 aprilie	Utrenia-9:00, Sfânta Liturghie-10:00 Pomenirea morților Denia celor 12 Evanghelii-19:00
22 aprilie	Scoaterea Sfântului Epitaf-15:00 Prohodul Domnului-19:00
23 aprilie	Spovedanie-9:00 Pregătirea Bisericii-12:00 Învierea Domnului ora 12 Noaptea (ora 00:00) Sfințirea coșurilor -2:30(Noaptea)
24 aprilie	Vecernia Învierii-10:00
25 aprilie	A doua zi de Paște Utrenia-9:00 Sf. Liturghie -10:00
26 aprilie	A treia zi de Paște Utrenia-9:00 Sf. Liturghie -10:00
29 aprilie	Izvorul Tămăduirii Utrenia-9:00 Sf. Liturghie -10:00 Aghiazma -11:30

MĂNĂSTIRILE DE LA METEORA, GRECIA – Angela Faina

METEORA, însemnând în limba greacă „mijlocul cerului”, „suspendat în aer” sau „sus în ceruri” – (etimologic referitor la „meteorit”) este unul dintre cele mai mari și cele mai importante complexe de mănăstiri ortodoxe din Grecia, al doilea după Muntele Athos.

Mănăstirile sunt construite pe piloni imenși din piatră naturală (gresie), la marginea de nord-vest a Câmpiei Tesaliei în apropierea râului Pinos și Munților Pindului, în centrul Greciei. Cel mai apropiat oraș este Kalambaka. Meteora este înregistrată în lista Patrimoniului Mondial UNESCO din anul 1988.

Ca fenomen fizic este unic în toată lumea. Această formațiune de stânci a luat naștere datorită unui conglomerat constituit din pietre de râu și nămol, care se vărsau în vechiul lac tessalic. După separația geologică a masivilor muntoși ai Olimpului și ai Ossei, apele lacului au găsit ieșire la Marea Egee. Atunci, acest masiv s-a scindat în pietre și stânci uriașe compacte, cu înălțimi de până la 400 metri.

Din totalul de 24 de mănăstiri construite de-a lungul timpului, unele se găsesc într-o stare de ruină (*Sfântul Duh, Sfântul Dimitrie, Sfântul Nicolae Padova* și altele), în timp ce altele se conservă foarte bine, intacte și funcționează (*Marele Meteor, Varlaam, Sfânta Treime, Sf. Ștefan, Rusanou, Sf. Nicolae*).

Mănăstirea Rusanou, Meteora, Grecia

Începând cu secolul al XI-lea, au sosit în zonă călugări, cu scopul de a închina rugăciuni și a duce o viață de pustnici, tradiție care s-a perpetuat până în secolul al XIX-lea. Primele mănăstiri datează din secolul al XIV-lea, fiind construite pentru a scăpa de turci și albanezi. Sfântul Atanasie din Meteora, dat afară din Republica monastică Muntele Athos, a fondat Mănăstirea Marele Meteor cu mai

mulți adepți, urmat de alte comunități care au ocupat piscurile stâncilor (24 de mănăstiri, în secolul al XV-lea).

Din secolul al XVII-lea, o serie de mănăstiri au fost abandonate treptat. Unele au fost distruse sau deteriorate în timpul războaielor, mai ales la începutul secolului al XIX-lea, de către oștile lui Ali Pașa.

În jurul anului 1920, în epoca modernă, au fost construite în stâncă scările actuale care permit un acces ușor. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial locul a fost ocupat de trupele germane.

Doar șase mănăstiri sunt încă funcționale în prezent, unele fiind reocupate după o perioadă de abandon: Agios Nikolaos (Sfântul Nicolae), Agios Stefanos (Sfântul Ștefan), Aghia Triada (Sfânta Treime), Marele Meteor, sau Mănăstirea Schimbării la față. Aceasta este prima ca mărime și vechime, fiind ocupată în permanență de la începuturile sale. Mai menționăm și mănăstirile Roussanou și Varlaam.

Mănăstirea Varlaam, Meteora, Grecia

Fiind în vizită la Meteora, am reușit să immortalizez o imagine cu un portal deosebit de frumos al unei mănăstiri, impresionată fiind de istoricul acestor lăcașuri de cult construite pe piscuri înalte și în condiții și timpuri foarte dificile, de mare încercare.

Determinarea călugărilor de a menține vie religia ortodoxă în perioada atât de dificilă a ocupației turce de sute de ani, regim care dorea cu orice preț să șteargă din sufletul grecilor creștinismul, a fost cu adevărat un miracol.

Mănăstirile de la Meteora, construite incredibil, sus pe piscuri de munte, pentru a le feri de distrugerea turcilor și a menține vie, credința creștină

Tehnică mixtă, 40 cm x 32 cm.
Autoare, Angela Faina